

ΕΛΕΝΗ ΔΕΜΙΡΗ-ΠΡΟΔΡΟΜΙΔΟΥ
ΡΟΥΛΑ ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΥ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

**ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ,
ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ
Γ' επίπεδο**

«...και καλή επιτυχία»

ΣΥΝΟΔΕΥΕΤΑΙ ΑΠΟ CD

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Λύσεις των ασκήσεων

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

A ΣΚΗΣΕΙΣ

A α. οι αναλογίες του σώματος / ζητιάνος της αγάπης σου / ευλογία Θεού / καταφύγιο άγριων ζώων / αιχμάλωτος πολέμου / εκτίμηση της κατάστασης / εθελοντική εργασία / η δημοσίευση των ειδήσεων / η εμφάνιση φιλμ / στεγαστικό δάνειο / δομικά υλικά / προστατευτικό χώρισμα / ενεργειακές πηγές

β. τρομακτικός θόρυβος / ο βιασμός της θέλησης / η διεκδίκηση δικαιωμάτων / το φως της δημοσιότητας / βραχυπρόθεσμο δάνειο / συμμετοχος στα κέρδη / απογραφή του πληθυσμού / συσσίτιο γερόντων / δημοτικές αρχές / ενεργό ηφαίστειο

B α. συλλαμβάνω – ελευθερώνω / υγιής – ασθενής / ομοφυλόφιλος – ετεροφυλόφιλος / αναλφάβητος – εγγράμματος / αιχμάλωτος – ελεύθερος / προστατευτικός – απροστάτευτος / η διέξοδος – το αδιέξοδο

β. προέρχομαι – κατάγομαι / δομώ – χτίζω / ισχυρίζομαι – υποστηρίζω / χορηγώ – παρέχω / ενεργητικότητα – δραστηριότητα / προκύπτει – συμπεραίνεται / σιτίζω – τρέφω / τρομακτικός – φοβερός

Γ 2. στεγαστικά, 3. η σύλληψη, 4. απογραφή, 5. δημοτικό, 6. τη σίτιση, 7. άπορους, 8. στέγης, 9. άστεγους

Δ 1. ΑΚΡΑΙΕΣ, 2. ΕΠΙΝΙΚΙΑ, 3. ΡΑΜΦΟΣ, 4. ΒΡΑΧΥΣ, 5. ΛΙΤΟΣ, 6. ΒΕΒΗΛΩΝΩ, 7. ΑΝΑΓΩ, 8. ΣΚΑΩ, ΙΚ. ΑΝΑΒΙΩΝΩ

Ε 1. τροχάδην, 2. την τιμητική μου, 3. ο κατακλυσμός, 4. παραλλαγή, 5. πόδας, 6. ακραία, 7. πρωτοστάτης, 8. ρήση, 9. ανταμοιβή

ΣΤ βίος – αναβιώνω / νικώ – τα επινίκια / θεός – το πάνθεον / αλλάζω – η παραλλαγή / κλίνω – συγκλίνω / λαμβάνω – εύληπτος / δέχομαι – η εκδοχή / ουρανός – μεσουρανώ / σήμα – επίσημος

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

- Δημ. 1** – Αγαπητοί μας φίλοι, κοντά μας σήμερα έχουμε τον κ. Μακρή, μέλος της Διεθνούς Οργάνωσης για τη βοήθεια των λαών του Τρίτου Κόσμου.
- Δημ. 2** – Σήμερα θα μιλήσουμε για την κατάσταση που επικρατεί στις χώρες κυρίως της Νότιας Αφρικής. Είναι, κύριε Μακρή, τόσο δύσκολα τα πράγματα εκεί όσο ακούμε;
- Μ.** – Και χειρότερα. Σκεφτείτε ότι σήμερα, τον 21ο αιώνα, στον πλανήτη Γη, περίπου 815 εκατομμύρια άνθρωποι υποφέρουν από την πείνα, την ίδια ακριβώς στιγμή που άλλα 300 περίπου εκατομμύρια υποφέρουν από παχυσαρκία.
- Δημ. 1** – Πώς είναι δυνατό, κύριε Μακρή, να υποφέρουν από πείνα άνθρωποι που οι χώρες τους διαθέτουν πλούσια αποθέματα πρώτων υλών;
- Μ.** – Και οι οποίες έχουν τεράστια εξωτερικά χρέη, αυτό μην το ξεχνάτε.
- Δημ. 2** – Τι στοιχεία έχετε να μας παρουσιάσετε, κύριε Μακρή;
- Μ.** – Στον αναπτυσσόμενο κόσμο ένας στους πέντε ανθρώπους πάσχει από χρόνια υποσιτισμό, συνολικά δηλαδή 777 εκατομμύρια άνθρωποι.
- Δημ. 2** – Χρόνιος υποσιτισμός, δηλαδή, μονίμως δεν έχουν να φάνε κανονικό φαγητό.
- Μ.** – Ακριβώς. Για να καταλάβετε το μέγεθος της τραγωδίας, ένας άνθρωπος πεθαίνει κάθε τέσσερα λεπτά ως άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα υποσιτισμού, ενώ το 55% των 12 εκατομμυρίων θανάτων παιδιών ετησίως έχουν σχέση με τον υποσιτισμό.
- Δημ. 1** – Είναι πράγματι τραγικοί οι αριθμοί. Μιλάνε από μόνοι τους.
- Μ.** – Και ας μην ξεχνάμε και τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν σ' αυτές τις χώρες, οι οποίες, βεβαίως, ενοχοποιούνται σε αρκετά μεγάλο βαθμό γι' αυτή την κατάσταση.
- Δημ. 2** – Πείτε μας ακριβώς τι συμβαίνει, κύριε Μακρή.
- Μ.** – Από τον Οκτώβριο του 1999 ως τον Ιούνιο του 2001, 22 χώρες είχαν ξηρασίες, 17 είχαν πλημμύρες και τυφώνες.
- Δημ. 1** – Και από τη στιγμή που δεν υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές αντιμετώπισής τους, είναι φυσικό να δημιουργούν τεράστια προβλήματα.
- Δημ. 2** – Συν οι πόλεμοι και οι εμφύλιες συγκρούσεις που είναι, δυστυχώς, συνηθισμένες εκεί.

- Μ.** – Ακριβώς. Μέσα στο 2000, 22 συνολικά χώρες αντιμετωπίζουν ακραία καιρικά φαινόμενα και πολέμους.
- Δημ. 1** – Με την έλλειψη νερού τι γίνεται;
- Μ.** – Τρομερό πρόβλημα. Σκεφτείτε πως περίπου 1 δισεκατομμύριο άνθρωποι, δηλαδή το 1/6 του παγκόσμιου πληθυσμού, δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό, δεν έχουν καθαρό νερό να πίνουν. Τι πίνουν; Βρώμικο, μολυσμένο νερό.
- Δημ. 1** – Και να πώς εξαπλώνονται οι ασθένειες.
- Μ.** – Ακριβώς. Τα στοιχεία μου λένε πως από τα 14,4 εκατομμύρια των ατόμων που απειλούνται με λιμό στη Νότια Αφρική, τα 5,9 είναι και ασθενείς του AIDS. Στη Ζάμπια το προσδόκιμο ζωής έχει πέσει κάτω από 40 χρόνια.
- Δημ. 2** – Αναρωτιέμαι, θα γίνει ποτέ τίποτα γι' αυτούς τους ανθρώπους; Γιατί οι ... μεγάλοι πρέπει να τους σκεφτούν, να πάρουν κάποια μέτρα βραχυπρόθεσμα κατ' αρχήν, και, βεβαίως, μακροπρόθεσμα.
- Μ.** – Δεν ξέρω, φίλοι μου. Εγώ πάντως είμαι απαισιόδοξος. Και να σας πω αμέσως γιατί. Κοιτάξτε τους γείτονές μας. Όλες οι βαλκανικές χώρες υποφέρουν, καθώς το μεγαλύτερο σήμερα πρόβλημά τους είναι η ανεργία.
- Δημ. 1** – Και στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης να πάμε, μήπως τα πράγματα είναι καλύτερα;
- Μ.** – Εκεί υπολογίζεται ότι ένας άνθρωπος πεθαίνει από φυματίωση κάθε 25 λεπτά. Και εκατομμύρια είναι οι οικογένειες που συντηρούνται αποκλειστικά από το συνάλλαγμα που στέλνουν τα μέλη τους που έχουν πάει μετανάστες σε αναπτυγμένες χώρες, κυρίως της Δυτικής Ευρώπης, στις ΗΠΑ και την Αυστραλία.

21ος αιώνας – 2. 300 εκατομμύρια υποφέρουν από παχυσαρκία

Αναπτυσσόμενες – Χώρες της Ν. Αφρικής – 1. χρόνιος υποσιτισμός / 2. πεθαίνει ένας άνθρωπος κάθε 4 λεπτά / 3. 12 εκατομμύρια θάνατοι / 4. έλλειψη καθαρού πόσιμου νερού / 5. ασθένειες – AIDS

Αιτίες της εξαθλίωσης – 1. καιρικές συνθήκες / 2. απουσία υποδομών / 3. τεράστια εξωτερικά χρέη / 4. πόλεμοι

Βαλκανικές χώρες – μεγάλη ανεργία

Χώρες της πρώην ΕΣΣΔ – 1. ένας θάνατος κάθε 25 λεπτά από φυματίωση / 2. συντήρηση εκατομμυρίων οικογενειών από συνάλλαγμα μεταναστών συγγενών τους

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Πείνα και ομάδες πολιτών 10 / Ακριβής υπολογισμός του παγκόσμιου πληθυσμού 3 / Οι προβλέψεις για τη γεννητικότητα καταρρίπτονται 8 / Προσδιορισμός της «φτώχειας» στις ΗΠΑ 13 / Ο αριθμός των κατοίκων του πλανήτη μας σήμερα 4 / ΗΠΑ και τρόφιμα 9 / Αίτια της μείωσης του πληθυσμού της Γης 5 / Πρόβλεψη για το AIDS 6 / Σημαντική μείωση του πληθυσμού στον πλανήτη 7 / Πλούτος και φτώχεια: έννοιες σχετικές 12 / Επίσημες εκτιμήσεις για τον παγκόσμιο πληθυσμό σε μερικά χρόνια από τώρα 2 / Εισοδήματα και πάγιες δαπάνες των Αμερικανών 11

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

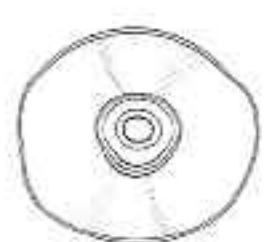
Α ΣΚΗΣΕΙΣ

Α επιδημία άτυπης πνευμονίας / πρόσβαση στο Διαδίκτυο / διανύει το 21ο έτος της ηλικίας του / συναφείς επιστήμες / ένταξη στο κοινωνικό σύνολο / επέκταση σχεδίου πόλεως / μεσολάβηση των συγγενών / κατάρτιση εκπαιδευόμενων / πληθώρα γνώσεων

Β ρεαλιστικός – πραγματικός / μεσολαβώ – παρεμβαίνω / γλιτώνω – σώζω / πληθώρα – αφθονία / διαπρέπω – διακρίνομαι / εφικτός – κατορθωτός / οφείλω – χρωστώ / επεκτείνω – εξαπλώνω / ο διδασκόμενος – ο μαθητής

Γ προσθέτω – αφαιρώ / εφικτός – ανέφικτος / ισορροπημένος – ανισόρροπος / επιτυγχάνω – αποτυγχάνω / θετικός – αρνητικός / αναπτυγμένος – υπανάπτυκτος / υπεύθυνος – ανεύθυνος / συναφής – άσχετος / επιτάχυνση – επιβράδυνση

Δ 2 β, 3 α, 4 β, 5 α, 6 γ, 7 β, 8 α, 9 γ, 10 α, 11 γ, 12 β, 13 α, 14 β, 15 α, 16 γ, 17 α

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Χτίζοντας μια επαγγελματική πορεία

Αναζητείτε την πρώτη σας εργασία ή επιθυμείτε αλλαγή της εργασιακής πορείας; Ο σχεδιασμός της επαγγελματικής σταδιοδρομίας δεν είναι ένα γεγονός που πρέπει κανείς να το αφήνει στην τύχη ή να ασχολείται με αυτόν, αν του συμβεί πρώτα μια επαγγελματική αποτυχία. Αντιμετωπίστε την αγορά εργασίας με επαγγελματισμό και μη μένετε αδρανείς μπροστά στις εξελίξεις, ακόμα κι αν θεωρητικά δεν έχετε κάποιο σοβαρό λόγο αλλαγής της εργασίας σας.

Τα σημερινά δεδομένα της αγοράς εργασίας –παγκοσμιοποίηση, ενεργειακή κρίση, εξαγορές και συγχωνεύσεις, μεγαλύτερες απαιτήσεις εργοδοτών σε ανθρώπινο δυναμικό– απαιτούν προσεκτικό σχεδιασμό της επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Σύμφωνα με έρευνες, οι βασικότερες κινήσεις σχεδιασμού επαγγελματικής πορείας είναι οι ακόλουθες:

1. Ο Τύπος και το Διαδίκτυο πρέπει να γίνουν αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς σας, ώστε να είστε ενήμεροι για τις τάσεις της αγοράς και των επιχειρήσεων. Όταν για παράδειγμα ξεσπά μια παγκόσμια κρίση λόγω πολέμου, είναι μάταιο να επικεντρώσετε την προσοχή σας στον τουρισμό ή στον αεροπορικό ή άλλο τομέα που φαίνεται ότι θα δοκιμαστεί. – **παράδειγμα**
2. Με τον ίδιο τρόπο, οι ελληνικές και ξένες εφημερίδες και η ανάγνωση των σελίδων που προωθούν την απασχόληση είναι ένας καλός δείκτης για το ποια επαγγέλματα και ποια προσόντα ζητούνται περισσότερο. Μάλιστα, αυτό πρέπει να αρχίσει να γίνεται από τα φοιτητικά χρόνια. Γιατί θα ήταν ανώφελο να σπουδάσει κάποιος και να κάνει μεταπτυχιακό στην αεροναυπηγική, αν δεν είναι διατεθειμένος να ζήσει για πάντα στη Φλόριντα!
3. Όταν όλοι στοχεύουν να εργαστούν στις δέκα μεγαλύτερες πολυεθνικές εταιρείες, εσείς αναζητήστε υγιείς ελληνικές εταιρείες με προδιαγραφές. Μην αποκλείετε μικρές ή που δεν τις ξέρετε. Σ' αυτές θα έχετε διευρυμένα καθήκοντα και θα μάθετε περισσότερα απ' ό,τι σε μια πολυεθνική που θα ζητά από σας εξειδίκευση σε ένα αντικείμενο.
4. Τα στελέχη που σήμερα δε γνωρίζουν χειρισμό ηλεκτρονικού υπολογιστή και αγγλικά θεωρούνται οι αγράμματοι του μέλλοντος. Όσοι αποκτούν εξειδικευμένες γνώσεις, έχουν το πλεονέκτημα έναντι των υπολοίπων και εξασφαλί-

- ζουν τους μέλλον τους. Ειδικά μεταπτυχιακά, ξένες γλώσσες εμπλουτίζουν το οπλοστάσιο των γνώσεών σας.
5. Είναι αποδεδειγμένο ότι ευκαιρίες υπάρχουν και αυτές τις εκμεταλλεύονται πάντα όσοι είναι κοινωνικοί, διατηρούν ένα δίκτυο επαφών και φροντίζουν πάντα να το διευρύνουν.
 6. Η διαφήμιση ακολουθεί όλα τα προϊόντα, όσο γνωστά κι αν είναι. Το σημαντικότερο προϊόν που θα κληθείτε να διαφημίσετε είναι ο εαυτός σας. Φροντίστε ό,τι στοιχεία παρουσιάζετε να είναι άρτια και επαγγελματικά δοσμένα. Η εικόνα σας και η φήμη σας πάντα προηγούνται μιας συνάντησης κι αν δεν είναι σωστά προετοιμασμένα, δε θα σας ανοίξουν όσες πόρτες περιμένατε.
 7. Η συνέντευξη αποτελεί τη βασική μέθοδο επιλογής προσωπικού. Ο βαθμός δυσκολίας της θα αυξάνεται όσο μεγαλώνει η εμπειρία σας. Είναι το σημείο όπου καίγονται οι περισσότεροι υποψήφιοι, οι οποίοι αδυνατούν να πείσουν τους μελλοντικούς εργοδότες τους για την προσωπικότητά τους.
 8. Η βελτίωση της επαγγελματικής σας κατάστασης είναι συνδεδεμένη με την ικανότητά σας να διαπραγματεύεστε τις απολαβές σας, τις καλύτερες εργασιακές συνθήκες και γενικά όσα μπορούν να κάνουν καλύτερη τη ζωή σας.
 9. Είναι πρωταρχικής σημασίας, όταν καλείται κάποιος να παραχωρήσει την εργασιακή του δύναμη, να γνωρίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από μια τέτοια σχέση. Ο επαγγελματικός κόσμος πολύ συχνά δε διακρίνεται για την ηθική και όταν οι εργοδότες σας διαπιστώσουν ότι δε γνωρίζετε τα δικαιώματά σας, ευκολότερα και για περισσότερο χρόνο θα μπορούν να σας εκμεταλλεύονται. Η γνώση είναι δύναμη.
 10. Οι επαγγελματικοί σας στόχοι δεν πρέπει να είναι εκτός πραγματικότητας. Όταν στερείστε βασικών προσόντων ή εμπειρίας, δεν πρέπει να στοχεύετε σε μια υψηλή θέση πολυεθνικής. Πρωταρχικός στόχος είναι η απόκτηση εμπειρίας και μεσοπρόθεσμος ή μακροπρόθεσμος, η επιθυμία σας να εργαστείτε σε συγκεκριμένους χώρους ή εταιρείες.

Μακεδονία της Κυριακής, 20-4-2003

10 Ιεράρχηση... / 2 Έρευνα επαγγελματών... / 8 Ικανότητα στις διαπραγματεύσεις... / 4 Πολλές και εξειδικευμένες... / 5 Κοινωνικές επαφές και... / 9 Γνώση των δικαιωμάτων και... / 3 Συστηματική αναζήτηση... / 7 Γνώση της διαδικασίας... / 6 Προβάλετε ή...

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Περιεχόμενο του προσχεδίου 3 / Χρόνος σπουδών 7 / Τίτλοι σπουδών 10 / Σκοπός των προγραμμάτων της ΔΒΕ 5 / Εναλλακτική πρόταση παρακολούθησης των προγραμμάτων της ΔΒΕ 8 / Αβέβαιο το μέλλον του προσχεδίου για τη ΔΒΕ 2 / Σε ποιους απευθύνεται η ΔΒΕ 4 / Διαπανεπιστημιακές ρυθμίσεις 11 / Τρόπος εισαγωγής των υποψήφιων εκπαιδευομένων στη ΔΒΕ 9 / Φορείς υλοποίησής τους 6

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Α ΣΚΗΣΕΙΣ

Α 2. Επιβάλλονται κυρώσεις – στους φοροφυγάδες / 3. Η μετάδοση – της επιδημίας... / 4. Παραμένει ασύλληπτος ο δράστης – του εγκλήματος / 5. Με ανακούφιση από τον πονοκέφαλο – το παυσίπονο... / 6. Είχε μεγάλη επιτυχία... – μόδας / 7. Ένα φιλικό μου ζευγάρι υιοθέτησε – ένα αγοράκι / 8. Πέτυχε μεταξύ των πρώτων – στις εξετάσεις / 9. Ήταν αναμενόμενη η κήρυξη – του πολέμου / 10. Ήταν τόσο ευτελές – το ποσό, που...

Β α. 2. υποδούλωση – ελευθερία / 3. φθορά – αφθαρσία / 4. υποβαθμίζω – αναβαθμίζω / 5. προσιτός – απρόσιτος / 6. πτωτικός – ανοδικός / 7. κόπωση – ξεκούραση / 8. μείωση – αύξηση / 9. επικύρωση – ακύρωση / 10. έννομος – παράνομος

β. 2. πάθηση – αρρώστια / 3. απώλεια – χάσιμο / 4. πλασματική – εικονική / 5. διατεθειμένος – πρόθυμος / 6. έννομος – νόμιμος / 7. υποκινώ – παροτρύνω / 8. χώνεψη – πέψη / 9. ώθηση – σπρώξιμο

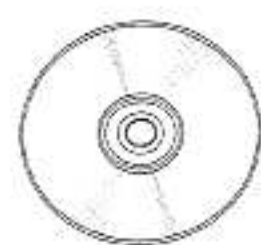
Γ 2. που δεν αλλάζει (κατάσταση), 3. οι ειδήσεις είναι ακριβείς, 4. όλα είναι ακριβά, 5. κριτική-ερμηνευτική άποψη, 6. εκπαιδευτικό ίδρυμα, 7. ο υπήκοος του κράτους, 8. αυτός που πουλάει, 9. αυτό που προτείνω, γραμμ. σύνολο λέξεων που εκφράζουν ένα νόημα, 10. η διάθεση (θέληση, σκοπός), (γραμμ. άκλιτο μέ-

ρος του λόγου), 11. η γυναίκα που δεν απατά το σύζυγό της, 12. όταν πιστεύουμε στο Θεό, 13. αυτός που γνωρίζουμε, 14. μυαλωμένος, 15. μπερδεμένος, όχι απλός, 16. με πολλές πλευρές

Δ 2. η γυναίκα που εργάζεται – η μέρα που εργαζόμαστε (όχι αργία), 3. το διαμέρισμα που είναι σε καλή κατάσταση – το κτίριο που πρέπει να διατηρηθεί για πολιτιστικούς λόγους, 4. η κοινωνία που καταναλώνει πολλά – τα είδη που μπορούν να καταναλωθούν, 5. το φιλμ που έχει εμφανιστεί για να γίνει φωτογραφία – κοπέλα που έχει ωραία εμφάνιση, 6. ο οικισμός που ήδη κατοικείται – το σπίτι που είναι σε κατάσταση να κατοικηθεί, 7. αυτός που μπορεί να εξαιρεθεί – αυτός που πρέπει να εξαιρεθεί

Ε 2. από πριν, 3. μετά, ύστερα, 4. απρόοπτα, ξαφνικά, 5. από δεξιά, 6. από πείρα, 7. από το (ίδιο) αίμα, 8. από την όψη, μόνο τον έχω δει χωρίς να του μιλήσω, 9. με βάση την πρώτη εντύπωση, 10. έχω ακουστά, 11. από μένα, 12. από μένα, 13. όπως προκύπτει από τα πράγματα (την κατάσταση), 14. από τον ουρανό, 15. από την αρχή, 16. σε ίσο, σε ίδιο βαθμό με τους άλλους, 17. λόγω, 18. άλλωστε

ΣΤ Β, Β, Α, Α, Α, Β, Α, Β, Β, Α, Α, Β, Β, Α, Β, Β, Α

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Οδηγός επιβίωσης για καλούς... οδηγούς

*Χρήσιμες συμβουλές από την Ελληνική Καταναλωτική Οργάνωση για όλες τις εποχές.
Ναι, στο τιμόνι, αλλά με προϋποθέσεις*

ΠΡΩΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ο τρόπος οδήγησης παίζει καθοριστικό ρόλο. Το απότομο φρενάρισμα πρέπει να αποφεύγεται, το ίδιο και το απότομο πάτημα στο γκάζι. Είναι προτιμότερο να οδηγούμε αργά, αποφεύγοντας τα μπουτιλιαρίσματα και διατηρώντας σταθερή ταχύτητα σε μεγάλες αποστάσεις. Η βενζίνη που καταναλώνουμε στην περίπτωση αυτή είναι κατά 10% λιγότερη.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Για να εξοικονομήσουμε έως και τρία ευρώ την ώρα, πρέπει να οδηγούμε κοντά ή και κάτω από το κανονικό όριο ταχύτητας του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.) στους ανοικτούς δρόμους. Όταν πλησιάζουμε σε μεγάλη κατηφόρα ή βλέπουμε από μακριά τον κόκκινο σηματοδότη, είναι καλό να αφήνουμε το αυτοκίνητο να κυλήσει ομαλά.

ΤΡΙΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Δεν είναι σωστό να περιμένουμε να πλησιάσει η ένδειξη του στροφόμετρου στο κόκκινο για να αλλάξουμε ταχύτητα. Είναι καλό να αλλάζουμε ταχύτητες από πριν. Υψηλές στροφές κινητήρα σημαίνει υψηλή κατανάλωση. Σε ανοικτό δρόμο χρησιμοποιούμε την πέμπτη ταχύτητα.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Στα σύγχρονα αυτοκίνητα η μηχανή, ως γνωστόν, δε χρειάζεται ζέσταμα. Το μόνο που «επιτυγχάνεται», όταν αυτό γίνεται, είναι άσκοπη κατανάλωση καυσίμων και επιβάρυνση της ατμόσφαιρας. Όσοι έχουν αυτοκίνητο παλιάς τεχνολογίας, όταν το ζεσταίνουν, δε χρειάζεται να το «μαρσάρουν». Είναι καλό να ξεκινούν μαλακά. Τα αυτοκίνητα αυτά εξοικονομούν ενέργεια, όταν ζεσταίνονται εν κινήσει.

ΠΕΜΠΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να αμελούμε τη σωστή συντήρηση του αυτοκινήτου μας. Τα καλά φουσκωμένα λάστιχα στο μικρότερο δυνατό μέγεθος που προτείνει ο κατασκευαστής, η τακτική αλλαγή λαδιών και φίλτρων, ο έλεγχος της μηχανής είναι απαραίτητα, για να έχει το αυτοκίνητό μας τη μέγιστη δυνατή απόδοση, επιβαρύνοντας όσο το δυνατό λιγότερο το περιβάλλον, αλλά και την τσέπη μας. Βέβαια, όλα αυτά χρησιμεύουν πρωτίστως σε κάτι πολύ σημαντικότερο: στην ασφάλεια και την προστασία της ζωής μας στην άσφαλτο!

ΕΚΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Δεν πρέπει να φορτώνουμε υπερβολικά το αυτοκίνητο. Πρέπει να αποφεύγουμε να τοποθετούμε ογκώδεις αποσκευές στη σκάρα, διότι έχουν επίπτωση στην αεροδυναμική του αυτοκινήτου. Καλό είναι να προτιμούμε τον εσωτερικό αποθηκευτικό χώρο (πορτ μπαγκάζ). Και σε αυτή την περίπτωση, ωστόσο, δεν πρέπει να το παρακάνουμε. Το φορτωμένο αυτοκίνητο καταναλώνει περισσότερη βενζίνη.

ΕΒΔΟΜΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Αν μας αρέσει η οικονομία, οφείλουμε να οργανώνουμε τις διαδρομές μας. Αν

συνδυάζουμε τις διάφορες υποχρεώσεις μας, γλιτώνουμε περιττές μετακινήσεις.

ΟΓΔΟΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Όσοι από σας διαθέτετε δύο αυτοκίνητα, είναι προτιμότερο να επιλέγετε για τις καθημερινές μετακινήσεις σας αυτό με το μικρότερο κυβισμό. Μια πολύ έξυπνη κίνηση είναι η χρήση ενός αυτοκινήτου στο δρόμο προς την εργασία μεταξύ συναδέλφων.

ΕΝΑΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να διστάζουμε να χρησιμοποιούμε τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Αξίζει να σκεφτούμε τα μποτιλιαρίσματα που θα γλιτώναμε, αν δεν χρησιμοποιούσαμε όλοι τα αυτοκίνητά μας για τη μετακίνηση προς το γραφείο.

ΔΕΚΑΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Έχουμε αποφασίσει να αγοράσουμε αυτοκίνητο; Ας προτιμήσουμε ένα οικονομικό μοντέλο.

Θεσσαλονίκη, 6-10-2001

2 α, 3 γ, 4 α, 5 β, 6 γ, 7 α, 8 γ, 9 α, 10 β

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

3 τη μείωση της αξίας κάποιου, το διασυρμό / 6 ανάμειξη από ανάρμοστη περιέργεια και χωρίς λεπτότητα και σεβασμό / 9 τα άτομα που παίρνουν μέρος / 2 που λέγονται για να παρασύρουν κάποιους σε εσφαλμένα συμπεράσματα και να τους ξεγελάσουν / 7 μεγάλης απελπισίας ή έντονης δυσαρέσκειας / 5 χωρίς να τους το επιτρέψουν / 11 θύματος κάτω των 18 χρονών / 4 άσχημες μεροληπτικές κρίσεις και συμπεριφορές / 10 που υποψιάζονται ότι προκάλεσε δυστύχημα / 8 φανερώνει από πού έχει πάρει — αντλήσει τις πληροφορίες του

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

A ΣΚΗΣΕΙΣ

A α. 2. επιπόλαιη απόφαση / 3. ερείπια σπιτιών / 4. αίσθημα ευφορίας / 5. αποστειρωμένη γάζα / 6. μακάβρια σκηνή / 7. σύνδρομο στέρησης / 8. αναστολή εργασιών / 9. οξεία δηλητηρίαση / 10. ψυχική διαταραχή

β. 2. μετάγγιση αίματος / 3. ανάπλαση περιοχής / 4. επαγγελματική αποκατάσταση / 5. αποκατάσταση της βλάβης / 6. νευρικός κλονισμός / 7. ο θεσμός της οικογένειας / 8. επανένταξη χρηστών / 9. κατάχρηση εξουσίας / 10. έξαρση της εγκληματικότητας

B 1. η λησμονιά, 2. η διακοπή, 3. η χωρητικότητα, 4. η συνήθεια, 5. η αναδημιουργία, αναμόρφωση

Γ 1. απαράδεκτος 2. ο εξοπλισμός 3. επιπόλαιος 4. η ήττα 5. η απεξάρτηση

Δ 2. αφαίρεση όπλων, 3. χωρίς ιδιαίτερη σκέψη, 4. κατεστραμμένος, 5. περιμένω με λαχτάρα..., 6. δεν έχω κάτι που..., 7. ψάχνω να βρω, 8. αγωνίζομαι να επικρατήσω..., 9. επανέρχομαι στην..., 10. μεγάλη αύξηση

E 1. υπερβολική χρήση μιας ουσίας, 2. χρησιμοποιώ μια ουσία γιατί πιστεύω ότι θα μου λύσει τα προβλήματά μου, 3. συμβάλλουν, βοηθούν, 4. ορισμένη ποσότητα ουσιών ή φαρμάκων, 5. σωληνοειδές όργανο για ενέσεις, 6. που χρησιμοποιείται και από άλλους, 7. παίρνω μέτρα για να εξαλείψω κάτι, 8. μελλοντική δυνατότητα, 9. σκληρός, χωρίς επιείκεια, δύσκολος, 10. επέκταση, διάδοση

ΣΤ η επαγγελία / το ερείπιο / η εξάρτηση / ο εθισμός / η αναστολή / η διαταραχή – η διατάραξη / η αποστείρωση / η παρασκευή / η μετάδοση / η έλλειψη / ο ανταγωνισμός / η ωραιοποίηση / η ισχυροποίηση / η αξιοποίηση

Z 1. διαταραχή, 2. Η διατάραξη, 3. διαταραχές, 4. τη διατάραξη, 5. διατάραξη

Η 2. με ψυχρή λογική, έχοντας συνείδηση, 3. περιληπτικά, με λίγα λόγια, 4. στο μεταξύ, 5. στο όνομα του νόμου, 6. γνωρίζοντας, 7. μη γνωρίζοντας, 8. μερικώς, 9. παρ' όλα αυτά, 10. σε ενέργεια, δραστηριότητα, 11. σε αποστρατεία, 12. σε χρήση, 13. όταν έρθει η ώρα / ο καιρός, 14. συνολικά, 15. αστραπιαία, υπερβολικά γρήγορα, 16. στην ανάγκη, 17. περιμένοντας, 18. σε αντίθεση (με), 19. όπως και να είναι, 20. πρώτα πρώτα, πριν από όλα

Θ 2. να «παραμορφώνει»..., 3. κέντρα αποτοξίνωσης..., 4. από τα σχολεία..., 5. με πολιτιστικά και..., 6. τις σπείρες..., 7. άγχος κτλ.)..., 8. με την πραγματικότητα

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Πώς να κερδίσετε το «παιχνίδι» της ζωής

Υπάρχει τρόπος να αποφύγουμε όλες τις δυσκολίες που θα συναντήσουμε στη ζωή μας και να αντιμετωπίσουμε όλα τα κοινωνικά προβλήματα της ζωής. Ακούστε κάποιες σκέψεις, ιδέες ή προτάσεις απλών ανθρώπων.

Πώς θα βρείτε το στόχο σας στη ζωή

Πιο εύκολα απ' ό,τι φαντάζεστε. Αναρωτηθείτε: «Τι ζητάω; Τι με κάνει ευτυχισμένο / -η;».

- **Σχέσεις:** Δεν αναζητώ το άπιαστο όνειρο. Θέλω να συνδυάσω έναν αληθινό έρωτα με την καθημερινή ζωή.
- **Οικογένεια:** Θέλω να αποκτήσω οικογένεια και παιδιά. Πρέπει να αρχίσω να μαθαίνω από τώρα να αναλαμβάνω ευθύνες.
- **Δουλειά:** Θέλω αναγνώριση. Για να τα καταφέρω, παρακολουθώ σεμινάρια επιμόρφωσης.
- **Υγεία:** Θέλω να τρέφομαι με τρόπο λογικό, να διατηρώ τη φόρμα μου και να συνεχίσω να αθλούμαι ως τα 60 και.
- **Ελεύθερες ώρες:** Θέλω να ασχοληθώ με τη ζωγραφική και τον αθλητισμό, να απολαύσω τα όμορφα πράγματα της ζωής. Θέλω να παθιαστώ με κάτι...

Τα συστατικά της επιτυχίας

- **Η αισιοδοξία:** Είναι δύσκολο να βρει κανείς το δρόμο του μέσα στις μαύρες σκέψεις.

- **Ο ενθουσιασμός:** Η χαρά και το πάθος παρασύρουν και τους άλλους και μας βοηθούν να νικούμε τα εμπόδια.
- **Η τύχη:** Ευνοεί αυτούς που την προκαλούν! Ο καθένας μας είναι κύριος του πεπρωμένου του.
- **Τα σφάλματα:** Οι χαμένοι δεν κάνουν λιγότερα λάθη σε σχέση με κείνους που πετυχαίνουν, αλλά προσπαθούν να κατανοήσουν τους λόγους για να προοδεύσουν και να τα πάνε καλύτερα την επόμενη φορά.

Επτά χρυσοί κανόνες

1. Κάθε εμπόδιο για καλό. Κάνετε πίσω, όταν χρειάζεται να τολμήσετε να αλλάξετε τρόπο ζωής.
2. Μην εγκαταλείψετε τον αγώνα με την πρώτη δυσκολία. Μάθετε να ονειρεύεστε, αυτό θα σας βοηθήσει να αντέξετε.
3. Κάνετε θυσίες για να προχωρήσετε. Περισσότερη δουλειά, ίσως ένα χρόνο με μειωμένες αποδοχές, αξίζει τον κόπο...
4. Προγραμματίζετε σε τρεις φάσεις: βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, και προχωρείτε βήμα βήμα.
5. Μην αμφιβάλλετε για τις ικανότητές σας. Κοιτάζοντας πίσω θα παρατηρήσετε ότι είστε ικανός / -ή για πολύ περισσότερα πράγματα απ' ό,τι φαντάζεστε.
6. Ο δρόμος αυτός δεν είναι μοναχικός. Μοιραστείτε τον με ανθρώπους, ικανούς να σας δημιουργήσουν κίνητρα και να σας συμβουλέψουν.
7. Επιβεβαιώνετε, κάθε τόσο, αν ο στόχος είναι πάντα σωστός. Αν αμφιβάλλετε, αλλάξτε πορεία.

Οικογένεια: απόκτηση οικογένειας και ανάληψη ευθυνών / **Δουλειά:** αναγνώριση παρακολουθώντας σεμινάρια / **Υγεία:** με καλή διατροφή και άθληση / **Ελεύθερες ώρες:** ζωγραφική, αθλητισμός και πάθος

Τα συστατικά της επιτυχίας: αισιοδοξία, ενθουσιασμός, τύχη, σφάλματα

Επτά χρυσοί κανόνες: 1. Κάθε εμπόδιο για καλό. / 2. Μην εγκαταλείψετε τον αγώνα με την πρώτη δυσκολία. / 3. Κάνετε θυσίες για να προχωρήσετε. / 4. Προγραμματίζετε σε φάσεις. / 5. Μην αμφιβάλλετε για τις ικανότητές σας. / 6. Μοιραστείτε το δρόμο σας με ικανούς ανθρώπους. / 7. Επιβεβαιώνετε συχνά αν ο στόχος είναι πάντα σωστός.

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

12 Προϋποθέσεις για την αποφυγή... / 10 Επιφυλάξεις στη... / 11 Κέντρα απεξάρτησης και «καθαρές»... / 7 Κέντρα απεξάρτησης και τοπική... / 2 Αντιδράσεις στη δημιουργία... / 8 Επίσημοι φορείς – Κέντρα απεξάρτησης στη... / 9 Κέντρα απεξάρτησης και περιβάλλον / 5 Προγράμματα των υπηρεσιών... / 6 Στόχοι των κέντρων και... / 3 Οι υπηρεσίες στήριξης... / 4 Ένταξη εξαρτημένου...

ΠΕΜΠΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Α ΣΚΗΣΕΙΣ

Α 2 γ, 3 δ, 4 α, 5 β, 6 δ, 7 γ, 8 α, 9 γ, 10 α

Β 2. εξωγενής, 3. αντιφλεγμονώδης, 4. ευαισθησία, 5. διακριτικός, 6. ιάσιμος, 7. ανώδυνος, 8. ενδείκνυμαι, 9. καταστέλλω, 10. ασφαλής, 11. εξαφανίζομαι

Γ 1. για φάγωμα, 2. να διακρίνω, 3. κεφαλαλγίες, 4. θεραπεύσιμες, 5. κοιλιακοί πόνοι, 6. έξη, 7. έχω να λαβαίνω, 8. ξεκούραση, 9. ενδείκνυται

Δ 2. υιοθέτησε τη μέθοδο... 3. υπάρχει τεράστια διαφορά... 4. τα δραστικά μέτρα... 5. μόνο με ιατρική συνταγή. 6. θέαμα που είδε... 7. οφείλεται στη... 8. να αποφεύγει...

Ε 1, 6, 11, 8, 10, 9, 2, 7, 3, 5

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Τι προβλέπει η εγκύκλιος

Η ειδική εγκύκλιος του Υπουργείου Υγείας απαγορεύει το κάπνισμα και επιβάλλει τη δημιουργία μικρού καπνιστηρίου σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο:

- στις δημόσιες υπηρεσίες και στις υπηρεσίες που εποπτεύονται ή επιχορηγούνται από το κράτος
- σε οργανισμούς και άλλα ιδρύματα
- σε χώρους εργασίας ιδιωτικών φορέων
- σε χώρους μακράς αναμονής του κοινού
- σε όλες τις μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας (νοσοκομεία, ιδιωτικές κλινικές, κέντρα υγείας, ιατρεία, φαρμακεία κ.λπ.)
- στους χώρους όπου παρέχεται εκπαίδευση (σχολεία όλων των βαθμίδων, δημόσια και ιδιωτικά καθώς και φροντιστήρια)
- σε όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς, λεωφορεία (ΚΤΕΛ, αστικά, τουριστικά και άλλα), ταξί, μετρό, τρένα, πλοία και αεροπλάνα

Σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (εστιατόρια, ταβέρνες, καφετέριες κ.λπ.) υποχρεούνται να καθορίσουν χώρο που θα καταλαμβάνει περίπου πάνω από το μισό της αίθουσας για τους μη καπνίζοντες. Στον υπόλοιπο χώρο όπου θα επιτραπεί το κάπνισμα, θα πρέπει να τοποθετηθεί πινακίδα με την ένδειξη «Μόνο εδώ επιτρέπεται το κάπνισμα».

Κυρώσεις – Πρόστιμα

Εάν δεν τηρηθούν οι προβλεπόμενες διατάξεις, για τους παραβάτες προβλέπονται ακόμη και ποινές φυλάκισης έως τριών μηνών, χρηματικά πρόστιμα, τα οποία διπλασιάζονται εάν υπάρχει και ιστορικό μη συμμόρφωσης στα νέα μέτρα. Την επιβολή προστίμων θα κάνουν οι υγειονομικές και αστυνομικές αρχές.

Τι λένε οι επιστήμονες

Θετικά για την πρόληψη του καπνίσματος χαρακτήρισαν τα μέτρα του Υπουργείου Υγείας οι επιστήμονες. Και προσθέτουν:

«Οι κύριες αιτίες θανάτου στο δυτικό κόσμο είναι καρδιαγγειακά, εγκεφαλικό, καρκίνος και τροχαία. Τα πρώτα τρία ως κύρια αιτία έχουν το κάπνισμα».

Οι παθητικοί καπνιστές είναι κατά κύριο λόγο τα παιδιά και οι εργαζόμενοι που απασχολούνται σε χώρους εργασίας, όπου επιτρέπεται το κάπνισμα, άρα είναι αναγκασμένοι να συμβιώνουν με καπνιστές. Οι επιπτώσεις που έχει στη συμπτω-

ματολογία τους το παθητικό κάπνισμα είναι πολύ μεγάλες, παρόλο που οι ίδιοι δεν καπνίζουν.

Εμφανίζουν δύσπνοια τις βραδινές ώρες, ρινίτιδες, πρόβλημα στο λάρυγγα και υψηλότερο επίπεδο κοτινίνης, που είναι παράγωγο της νικοτίνης, στο αίμα.

Ένα μεγάλο ποσοστό των επιπτώσεων στην υγεία οφείλεται στο κάπνισμα. Ο μέσος όρος της ζωής των καπνιστών ελαττώνεται κατά οκτώ χρόνια. Πεντακόσια εκατομμύρια άνθρωποι στον κόσμο πεθαίνουν από τσιγάρο μέσα σ' ένα χρόνο, ενώ αντιστοιχεί ένας θάνατος το λεπτό από κάπνισμα.

Στην Ελλάδα το 40% των ενηλίκων είναι καπνιστές. Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια έχουμε υψηλό ποσοστό καπνιστών στους εφήβους. Ενώ πριν από δέκα χρόνια ήταν το 20%, τώρα το ποσοστό αγγίζει το 30 με 35%. Στις γυναίκες, ενώ παλιότερα ήταν κάτω από το 20%, τώρα το ποσοστό αγγίζει το 30-35 %, πράγμα που σημαίνει πως σε λίγα χρόνια θα έχουμε πάρα πολύ αυξημένο ποσοστό καρκίνου του πνεύμονα.

Μακεδονία της Κυριακής, 15-9-2002

3, 5, 6, 10, 11, 15 χωρίς σταυρό

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΝΑΙ 3, 4, 7, 8, 11 // ΟΧΙ 1 (παράδειγμα), 2, 5, 6, 9, 10

ΕΚΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Α ΣΚΗΣΕΙΣ

A 2. εκλυόμενη – ενέργεια, 3. χειμέρια – νάρκη, 4. αντισεισμικός – κανονισμός, 5. υπόγεια – ύδατα, 6. πρόδρομα – φαινόμενα, 7. αντικείμενο – θαυμασμού, 8. Δρόμοι – του αλατιού

2. παράκτιες – περιοχές, 3. ηλιακή – θερμότητα, 4. αρχείο – πληροφοριών, 5. λευκός – χρυσός, 6. ο ρόλος – του δάσους, 7. δασικά – οικοσυστήματα, 8. κλίμακα – σεισμικότητας

Β 2 παλαιοντολόγους, 3 Οι κλιματολογικές, 4 ζούγκλα, 5 αδρανείς, 6 ύδρευσης, 7 άρδευσης, 8 προαναγγέλλουν, 9 του σεισμού

Γ 1. Τα οστά, 2. Έπεται, 3. έχουν εκλείψει, 4. Η βελτίωση, 5. Καταλαμβάνω, 6. Αχόρταγος

Δ 1. αόριστος, 2. φανταστικός, 3. ομοιότητες, 4. ορεινός, 5. νότιος, 6. πολυδιάστατος, 7. ολιγαρκής, 8. άμπωτη, 9. χλωρίδα, 10. αντενδείξεις

Ε α. 2. τέσσερις + πόδια, 3. πρώτος + γόνος, 4. πρώτος + τύπος, 5. προ + τύπος, 6. συν + χρόνος, 7. κατά + ρέω, 8. ευ + αισθητός + ποιώ
β. 2. εξατμίζω, 3. συλλέγω, 4. ατμόσφαιρα, 5. αξιόλογος, 6. υγροβιότοπος, 7. παράκτιος, 8. οικοσύστημα

ΣΤ 1 ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΟΣ, 2 ΧΟΙΡΟΣ, 3 ΑΡΚΟΥΔΑ, 4 ΕΥΝΟΩ, 5 ΔΑΣΟΣ, 6 ΑΛΥΚΗ, 7 ΑΠΛΗΣΤΟΣ, 8 ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΩ, 9 ΠΡΟΛΗΨΗ, 10 ΣΕΙΣΜΟΙ, 11 ΑΙΤΝΑ, ΙΚ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Αγαπητοί μας ακροατές, στη σημερινή μας εκπομπή θα ασχοληθούμε με ένα μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν πολλές περιοχές της πατρίδας μας, την **υφαλμύρωση** των υδάτων. Μαζί μας είναι ο γνωστός γεωλόγος κ. Μιχάλης Κράτσας που έχει ασχοληθεί μ' αυτό το πρόβλημα επί σειρά ετών.

Δημ.: Πείτε μας, κύριε Κράτσα, τι είναι το φαινόμενο της υφαλμύρωσης των υδάτων;

Κράτσ.: Όταν το νερό ενός γλυκού υδροφόρου αναμειγνύεται με το θαλασσίνο νερό μέσα στο έδαφος, το φαινόμενο αυτό λέγεται υφαλμύρωση. Άμεσο αποτέλεσμα αυτού του φαινομένου είναι η ποιότητα νερού του γλυκού υδροφόρου να υποβαθμίζεται αισθητά, αφού ανακατεύεται με το αλμυρό νερό και έτσι το νερό «γλυφίζει», δηλαδή είναι ελαφρά αλμυρό.

Δημ.: Ποια είναι η κυριότερη αιτία της υφαλμύρωσης;

Κράτσ.: Η λειψυδρία. Όταν δηλαδή για μεγάλο χρονικό διάστημα υπάρχει ανομι-

βρία, δηλαδή δε βρέχει καθόλου, δημιουργούνται προβλήματα επάρκειας νερού. Και καθώς οι ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης ολοένα αυξάνονται, τα αποθέματα του νερού μειώνονται.

Δημ.: Ποια είναι η έκταση του προβλήματος στην Ελλάδα;

Κράτσ.: Η Ελλάδα είναι κράτος που πλήττεται περισσότερο από τα άλλα κράτη της Μεσογείου από την υφαλμύρωση. Αυτό συμβαίνει διότι:

- η Ελλάδα έχει πολύ μεγάλο μήκος ακτογραμμών
 - η λειψυδρία έχει πλήξει σημαντικά την Ελλάδα τα τελευταία χρόνια.
- Το πρόβλημα των υφάλμυρων υδροφόρων πλήττει εδώ και πολλά χρόνια πολλές παράκτιες περιοχές της Πελοποννήσου, της Στερεάς Ελλάδας, της Μακεδονίας και της Θράκης και βέβαια σχεδόν όλη τη νησιωτική Ελλάδα.

Δημ.: Γλυκά, υφάλμυρα, αλμυρά νερά. Πώς χωρίζονται κάτω από το έδαφος;

Κράτσ.: Όλοι μας καταλαβαίνουμε ως όριο του θαλασσινού νερού την ακτογραμμή, την παραλία με πιο απλά λόγια. Το θαλασσινό νερό «σταματάει» στην ακτογραμμή και δεν εισχωρεί μέσα στο έδαφος, προς την ενδοχώρα, το εσωτερικό. Από την ακτογραμμή και προς την ενδοχώρα, ακριβώς στο επίπεδο του θαλασσινού νερού, υπάρχει ένα άλλο νερό, το γλυκό νερό, που είναι μέσα στο γλυκό, όπως λέμε, υδροφόρο.

Δημ.: Πώς φτάνουμε στην υφαλμύρωση;

Κράτσ.: Όταν έχουμε λειψυδρία, για να καλυφθεί η έλλειψη νερού, γίνονται γεωτρήσεις. Δηλαδή ανοίγεται κάθετα μια τρύπα μέσα στη γη σε μεγάλο βάθος με σκοπό να «βγάλουμε» νερό για να πιούμε ή να ποτίσουμε τα χωράφια μας. Όταν βγάλουμε πολύ μεγάλες ποσότητες νερού, το επίπεδο του γλυκού υδροφόρου χαμηλώνει, ενώ το αλμυρό νερό εισέρχεται στο γλυκό υδροφόρο, τα δύο νερά ανακατεύονται και το «καινούριο» πλέον νερό είναι άχρηστο καθώς ούτε πίνεται ούτε αρδεύεται.

Δημ.: Υπάρχουν τρόποι αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης;

Κράτσ.: Βεβαίως. Πρώτα απ' όλα πρέπει να περιορίσουμε τις γεωτρήσεις. Να γίνονται με μεγάλη προσοχή και ύστερα από μελέτη και μεγάλη ανάγκη. Ένας τεχνητός τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος είναι να εμπλουτίσουμε το γλυκό υδροφόρο με γλυκό νερό, κάτι που γίνεται ήδη σε πολλές περιοχές της Πελοποννήσου.

2 α, 3 α, 4 γ, 5 β, 6 β, 7 γ, 8 α, 9 β, 10 α, 11 β

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

2 α, 3 γ, 4 β, 5 β, 6 γ, 7 α, 8 β, 9 γ, 10 β, 11 α, 12 α, 13 α

ΕΒΔΟΜΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Α ΣΚΗΣΕΙΣ

Α 2 ανανεώσιμος, 3 η εκπομπή, 4 το φουγάρο, 5 διστάζω, 6 το αλιευτικό, 7 αρπακτικά, 8 λειψυδρία, 9 η φώκια, 10 εγκυμονεί / είναι έγκυος, 11 το δελφίνι

Β 2 β, 3 α, 4 β, 5 α, 6 α, 7 γ, 8 β, 9 β, 10 α

Γ 2 για τις συνέπειες της... 3 προκαλώντας μεταλλάξεις... 4 σε τεχνητό φως, ... 5 με διάφορες... 6 προκαλεί σοβαρά... 7 διατρέχουν τα παιδιά από... 8 φιλικό...

Δ α. 2 η μετάλλαξη, 3 η ανάληψη, 4 η εκπομπή, 5 η ανανέωση, 6 η επεξεργασία, 7 η αμφισβήτηση, 8 η απολύμανση, 9 η υποβάθμιση, 10 η επιφύλαξη
β. 2 αποβάλλω, 3 διαρρέω, 4 αποδίδω, 5 δεσμεύω, 6 αυθαιρετώ, 7 καταγγέλλω, 8 συντονίζω, 9 υπολογίζω, 10 περιορίζω

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Δημ.: Αγαπητοί μας φίλοι, στη σημερινή μας εκπομπή «εμείς και το περιβάλλον», θα ασχοληθούμε με ένα ιδιαίτερα επίκαιρο όσο και σοβαρό θέμα, «τις βιολογικές καλλιέργειες».

Κοντά μας έχουμε τον κύριο Αλεξίου, βιολόγο με ειδίκευση στις βιολογικές καλλιέργειες και την κυρία Δάρα η οποία διατηρεί κατάστημα με βιολογικά προϊόντα. Πείτε μας κύριε Αλεξίου, κατ' αρχήν τι εννοούμε με τον όρο «Οικολογική Γεωργία».

Αλεξ.: Η «Οικολογική Γεωργία» είναι η ομπρέλα όλων των μορφών παραγωγής γεωργικών προϊόντων με μεθόδους που αποκλείουν τη χρήση κάθε μορφής χημικών συνθετικών ενώσεων και ουσιών. Στη χώρα μας χρησιμοποιείται ο όρος «Βιολογική Γεωργία» από το 1990.

Δημ.: Συχνά ακούγεται ότι η ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας θα οδηγήσει στην έλλειψη τροφών και σε μεγαλύτερη πείνα τον κόσμο, γιατί ο πληθυσμός αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά και οι ανάγκες σε τρόφιμα θα γίνουν πολύ μεγαλύτερες.

Αλεξ.: Σε πολλές χώρες, και κυρίως στην Ε.Ε. και τη Βόρειο Αμερική, η εξέλιξη τη βιολογικής γεωργίας ακολουθεί περιόδους άλλοτε με ταχύτερη και άλλοτε με βραδύτερη ανοδική πορεία. Η καθιέρωση της βιολογικής γεωργίας και ειδικότερα η ανοδική της πορεία δεν έχει επιβληθεί από την ανάγκη να περιορισθεί η υπερπαραγωγή, αλλά εδράζεται σε υπαρκτά περιβαλλοντικά προβλήματα, καθώς επίσης και στην ανάγκη για μια ποιοτική αναβάθμιση των παραγόμενων προϊόντων φυτικής και ζωικής παραγωγής. Οι μέθοδοι της βιολογικής γεωργίας στοχεύουν στην προστασία της φύσης και του τοπίου, στη διατήρηση της λειτουργίας των οικοσυστημάτων και τη διαφύλαξη των μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και πρώτων υλών. Έτσι η βιολογική γεωργία αποσκοπεί: πρώτο, στη μείωση των ατμοσφαιρικών ρύπων, δεύτερο, στη μείωση της ρύπανσης των φυσικών πόρων (δηλαδή έδαφος και νερό), τρίτο, στην εξοικονόμηση ενέργειας, τέταρτο, στην αναβάθμιση της ποιότητας των προϊόντων και πέμπτο, στην οικονομική βιωσιμότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Δημ.: Εσείς, κυρία Δάρα, διατηρείτε κατάστημα με βιολογικά προϊόντα. Πείτε μας, κατ' αρχήν, διαφέρουν τα βιολογικά προϊόντα από τα άλλα που τρώμε;

Δάρα: Ναι... έχουν καλύτερη γεύση παρόλο που μερικές φορές υστερούν σε μέγεθος και εμφάνιση. Εξάλλου, τα τέλεια σχήματα, τα μεγάλα μεγέθη και τα ζωηρά χρώματα είναι συνήθως αποτέλεσμα τεχνητών ουσιών που χρησιμοποιήθηκαν και που είναι επιβλαβείς για τον οργανισμό μας και το περιβάλλον. Πρέπει εδώ να σας πω ότι όλα τα βιολογικά προϊόντα

φέρουν απαραίτητως πάνω στην ετικέτα τους τη σφραγίδα πιστοποίησης ενός από τους τρεις οργανισμούς ελέγχου και πιστοποίησης που λειτουργούν με έγκριση του αρμόδιου Υπουργείου Γεωργίας.

Δημ.: Πώς είναι δυνατό να ελεγχθεί ο παραγωγός;

Δάρα: Όταν ένας παραγωγός αρχίζει να ασχολείται με βιολογικές καλλιέργειες, περνάει πρώτα ένα μεταβατικό στάδιο δύο χρόνων, κατά το οποίο τα προϊόντα που παράγονται αναγράφουν στην ετικέτα τους «μεταβατικό στάδιο». Από τον τρίτο χρόνο θεωρούνται τα προϊόντα αυτά βιολογικά.

Δημ.: Κύριε Αλεξίου. Γιατί υπάρχει αυτό το μεταβατικό στάδιο;

Αλεξ.: Για να καθαριστεί το χωράφι από τα χημικά και να επανέλθει η οικολογική ισορροπία που διαταράχθηκε. Φυσικά στο διάστημα αυτό υπάρχει μια μείωση της παραγωγής κατά 10%, η οποία όμως ξεπερνιέται αργότερα.

Ο έλεγχος που διενεργούν οι οργανισμοί γίνεται τόσο στο χωράφι (για τυχόν χρήση χημικών λιπασμάτων) όσο και στο ίδιο το προϊόν.

Δάρα: Να προσθέσω εδώ ότι άρχισαν να ελέγχονται και τα καταστήματα που πουλούν βιολογικά προϊόντα.

Δημ.: Σας ευχαριστώ πολύ για την τόσο χρήσιμη συζήτησή μας.

«ΔΗΩ» Περιοδικό για την οικολογική γεωργία, τεύχ. 20,
Μακεδονία της Κυριακής, «Επιλογές», 10/11-12/2001

ΝΑΙ: 4, 5, 6, 8, 10 // ΟΧΙ: 2, 3, 7, 9, 11

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ό,τι νοείται... 2 / Με τέτοιο... 3 / Για κάτι που... 4 / Απομάκρυνση... 5 / Δέχομαι κάτι... 6 / Υποχρεώνω... 7 / Εκλύω... 8 / Υποδεικνύω... 9 / Ομαδική και... 10 / Εκμηδενίζω... 11 / Επίπεδο... 12 / Αυξάνω την... 13

ΟΓΔΟΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Α ΣΚΗΣΕΙΣ

Α α. 2 ψεύδος + αίσθηση, 3 κατά + αξιώνω, -ομαι, 4 ευ + λόγος, 5 υπό + στηρίζω, 6 προς + θήκη
β. 2 ανταγωνιστικός, 3 δεσμοφύλακας, 4 ανειλικρινής, 5 εκτίμηση, 6 αντίληψη

Β 2 γ, 3 β, 4 α, 5 γ, 6 β, 7 α

Γ α. 2 συνδυάζω, 3 πράττω, 4 καταξιώνω, 5 εκρήγνυμαι, 6 διεξάγω, 7 διακινώ, 8 αναδεικνύω, 9 διαπιστώνω, 10 εκθέτω
β. 2 η αλυσίδα, 3 η διείδυση, 4 η ειλικρίνεια, 5 η εφεύρεση, 6 το θεμέλιο, 7 η ματαιότητα, 8 το περιθώριο, 9 η πρόβλεψη, 10 ο προσδιορισμός

Δ 6, 2, 10, 7, 1, 9

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Διαχωρισμός

Ο διαχωρισμός της ημέρας σε 24 ώρες οφείλεται στους Βαβυλωνίους, γιατί ο αριθμός 24 τους άρεσε πάρα πολύ, αφού ήταν ένας όμορφος αριθμός, που μπορούσε να διαιρεθεί ακριβώς με άλλους αριθμούς: 1, 2, 3, 4, 6, 8 και 12. Εμφανώς ήταν ένας μαγικός αριθμός, που συνέπιπτε με το συνολικό αριθμό των 7 πλανητών αστέρων του ουρανού: του Ήλιου, της Σελήνης και των ορατών με γυμνό μάτι (πραγματικών) πλανητών Ερμή, Αφροδίτης, Άρη, Δία και Κρόνου.

Η υποδιαίρεση, λοιπόν, της ημέρας σε ώρες (όπως και οι ημέρες της εβδομάδας που πήραν τις ονομασίες τους από τους 7 ορατούς με γυμνό μάτι πλανήτες) είναι ένα ανθρώπινο κατασκεύασμα, που έχει τις ρίζες του στο δωδεκαδικό σύστημα των Χαλδαίων.

Φυσικά η διάρκεια αυτής της ημέρας δεν είναι καθόλου αυθαίρετη και βασίζεται στην καθημερινή φαινόμενη κίνηση που κάνει ο Ήλιος από την Ανατολή προς τη Δύση και είναι αποτέλεσμα της περιστροφής της Γης γύρω από τον άξονά της.

Η εξερεύνηση του σύμπαντος

Τα τελευταία χρόνια γίνεται συστηματική προσπάθεια να εντοπιστεί η ακριβής ηλικία του σύμπαντος. Η επιστημονική κοινότητα έχει καταλήξει ότι το σύμπαν είναι δώδεκα έως δεκαπέντε δισεκατομμυρίων ετών. Νέα ευρήματα από το διαστημικό τηλεσκόπιο «Χαμπλ» το 2002 οδήγησαν τους επιστήμονες στο συμπέρασμα ότι η ηλικία του Σύμπαντος είναι κάπου ανάμεσα στα δεκατρία και δεκατέσσερα δισεκατομμύρια έτη. Οι επιστήμονες πιστεύουν ότι σύντομα θα καταφέρουν να δώσουν πιο ακριβή ημερομηνία, αν όχι την απολύτως ακριβή.

Έχουμε παρέα στο σύμπαν; Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, συνεχίζεται η αναζήτηση να βρούμε την ύπαρξη και άλλων κατοίκων του Γαλαξία ή του σύμπαντος. Επίγεια δίκτυα παρακολούθησης και τηλεπικοινωνιών αναζητούν κάποια ίχνη νοήμονος ζωής, αλλά και διαστημικά σκάφη που κουβαλούν μαζί τους διάφορα σουβενίρ από τη Γη και τους ανθρώπους θα συνεχίσουν να ψάχνουν τον Ε.Τ.

Παρά το γεγονός ότι η Σελήνη εδώ και περίπου 30 χρόνια έχει γίνει αντικείμενο εξονυχιστικής εξερεύνησης, εξακολουθεί να διατηρεί ορισμένα καλά κρυμμένα μυστικά και μυστήρια. Οι επιστήμονες θα προσπαθήσουν να εντοπίσουν γήινα πετρώματα στη Σελήνη, τα οποία έφθασαν εκεί μετά από συγκρούσεις της νεαρής Γης με αστεροειδείς. Η μελέτη αυτών των πετρωμάτων θα δώσει στους επιστήμονες σημαντικές και άγνωστες πληροφορίες για τη σύνθεση του εδάφους, αλλά και της ατμόσφαιρας της Γης κατά τα πρώτα χρόνια της δημιουργίας της. Τα πετρώματα αυτά μπορεί να αποκαλύψουν πληροφορίες για τη δημιουργία ολόκληρου του ηλιακού μας συστήματος. Βεβαίως συνεχίζεται και η προσπάθεια ανακάλυψης από πού προήλθε η ζωή στη Γη. Θεωρίες υπάρχουν πολλές. Αποδείξεις μέχρι στιγμής... καμία.

ΝΑΙ: 3, 5, 8, 9, 10, 11 // ΟΧΙ: 2, 4, 6, 7, 12, 13

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

10 που μέχρι σήμερα παραμένει εντελώς άγνωστο... / 9 να τα συγκρίνει με τα αντίστοιχα ευρήματα / 6 και το μυαλό με την ψυχολογία... / 8 αλλά όλα δείχνουν πως... / 3 που σοκάρει με την... / 5 αλλά δεν ξέρουμε... / 4 Έναν άνθρωπο... / 2 μια δεύτερη γένεση... / 7 Κυρίως το πόσιμο νερό αρχίζει...

ΕΝΑΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Α ΣΚΗΣΕΙΣ

Α Α. 2 Αφροδίτη, 3 Δίας, 4 Άρτεμη, 5 Απόλλωνας, 6 Ποσειδώνας, 7 Αθηνά, 8 Άρης, 9 Ήφαιστος, 10 Δήμητρα, 11 Ερμής, 12 Εστία / Β. 2 Καζαντζάκης, 3 Όμηρος, 4 Σεφέρης, 5 Σεφέρης, 6 Όμηρος, 7 Καζαντζάκης, 8 Ελύτης, 9 Ρίτσος, 10 Καβάφης, 11 Ελύτης, 12 Καβάφης

Β 2. δημοτικά λυρικά τραγούδια, θρησκευτικά-παιδικά, 3. παραλογή, 4. απομνημονεύματα, 5. διατριβή, 6. ερωτικό μυθιστόρημα, 7. κοινωνικό μυθιστόρημα, 8. παραμύθι, 9. μύθοι, 10. μυθιστόρημα-ποταμός

Γ 2. πηγάζω, πηγαίος, 3. αφηγούμαι, αφηγηματικός, 4. πλημμυρίζω, πλημμυρισμένος, 5. ποιώ, ποιητικός, 6. μελοποιώ, μελοποιημένος, 7. αποδίδω, αποδοτικός, 8. διαπραγματεύομαι, διαπραγματευτικός (-σιμος), 9. μεταφράζω, μεταφραστικός, 10. ανανεώνω, ανανεωτικός, 11. συμβολίζω, συμβολικός, 12. ελευθερώνω, ελεύθερος

Δ 2. σε τρεις τόμους, 3. το μέτωπό του..., 4. πέθανε στην..., 5. τη θάλασσα, ... 6. παρμένα από..., 7. δημοτικής και..., 8. μελοποιηθεί από..., 9. για χάρη της..., 10. με το βραβείο...

Ε Η Ξανθούλα: 1 β, 2 γ, 3 α, 4 β, 5 γ, 6 β, 7 γ, 8 α, 9 γ, 10 α, 11 β, 12 γ
 Τα 'δατε τα μάθατε: 1 α, 2 β, 3 β, 4 γ, 5 β, 6 α, 7 β, 8 γ, 9 α, 10 β, 11 γ, 12 β
 Η Άρνηση: 1 γ, 2 α, 3 γ, 4 α, 5 α, 6 γ, 7 α, 8 β, 9 β, 10 γ, 11 α, 12 α

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

- Παλιέ μου φίλε τι γυρεύεις;
 χρόνια ξενιτεμένος ήρθες
 με εικόνες που έχεις αναθρέψει
 κάτω από ξένους ουρανούς
 μακριά απ' τον τόπο το δικό σου.
- Γυρεύω τον παλιό μου κήπο·
 τα δέντρα μού έρχονται ως τη μέση
 κι οι λόφοι μοιάζουν με πεζούλια
 κι όμως σαν ήμουνα παιδί
 έπαιζα πάνω στο χορτάρι
 κάτω από τους μεγάλους ίσκιους
 κι έτρεχα πάνω σε πλαγιές
 ώρα πολλή λαχανιασμένος.
- Παλιέ μου φίλε ξεκουράσου
 σιγά-σιγά θα συνηθίσεις·
 θ' ανηφορίσουμε μαζί
 στα γνώριμά σου μονοπάτια
 θα ξαποστάσουμε μαζί
 κάτω απ' το θόλο των πλατάνων
 σιγά-σιγά θα 'ρθουν κοντά σου
 το περιβόλι κι οι πλαγιές σου.
- Γυρεύω το παλιό μου σπίτι
 με τ' αψηλά τα παραθύρια
 σκοτεινιασμένα απ' τον κισσό
 γυρεύω την αρχαία κολόνα
 που κοίταζε ο θαλασσινός.
 Πώς θες να μπω σ' αυτή τη στάνη;
 οι στέγες μου έρχονται ως τους
 ώμους κι όσο μακριά και να κοιτάξω
 βλέπω γονατιστούς ανθρώπους
 λες κάνουνε την προσευχή τους.
- Παλιέ μου φίλε δε μ' ακούς;
 σιγά-σιγά θα συνηθίσεις
 το σπίτι σου είναι αυτό που βλέπεις
 κι αυτή την πόρτα θα χτυπήσουν
 σε λίγο οι φίλοι κι οι δικοί σου
 γλυκά να σε καλωσορίσουν.
- Γιατί είναι απόμακρη η φωνή σου;
 σήκωσε λίγο το κεφάλι
 να καταλάβω τι μου λες
 όσο μιλάς τ' ανάστημά σου
 ολοένα πάει και λιγοστεύει
 λες και βυθίζεσαι στο χώμα.
- Παλιέ μου φίλε συλλογίσου
 σιγά-σιγά θα συνηθίσεις
 η νοσταλγία σου έχει πλάσει
 μια χώρα ανύπαρκτη με νόμους
 έξω απ' τη γης κι απ' τους ανθρώπους.

— Πια δεν ακούω τσιμουδιά
βούλιαξε κι ο στερνός μου φίλος
παράξενο πώς χαμηλώνουν
όλα τριγύρω κάθε τόσο

εδώ διαβαίνουν και θερίζουν
χιλιάδες άρματα δρεπανηφόρα.

Γ. Σεφέρης, Αθήνα, άνοιξη '38
Ποιήματα, 9η έκδοση
Ίκαρος, 1974

3, 5, 12, 14, 18 χωρίς σταυρό

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

10, 8, 1, 15, 3, 2, 14, 12, 6, 11, 9

ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Α ΣΚΗΣΕΙΣ

A α. 2. καθκόντων, 3. κατήγορος, 4. δικαστήρια, 5. δίωξη, 6. επιδόματος, 7. λαός

β. 2. Συνέδριο, 3. Επικρατείας, 4. πράξη, 5. πρόστιμο, 6. το αρχείο, 7. του κράτους

B 2 Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, 3 Προεδρίας της Δημοκρατίας, 4 Δικαιοσύνης, 5 Γεωργίας, 6 Μακεδονίας-Θράκης, 7 Παιδείας και Θρησκευμάτων, 8 Ανάπτυξης (Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Τουρισμού), 9 Πολιτισμού (Υφυπουργείο Νέας Γενιάς και Αθλητισμού), 10 Εμπορικής Ναυτιλίας, 11 Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 12 Υγείας και Πρόνοιας, 13 Μεταφορών και Επικοινωνιών, 14 Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, 15 Εθνικής Άμυνας, 16 Δημόσιας Τάξης, 17 Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, 18 Αιγαίου, 19 Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

- Γ** α. 2. του πρωθυπουργού και των βουλευτών, 3. του δημάρχου ή του προέδρου των κοινοτήτων, 4. των ευρωβουλευτών
 β. 2. τους υπουργούς, 3. τους υφυπουργούς
 γ. 1. α. Πρωτοβάθμια, β. δευτεροβάθμια, 2. Ποινικά, α. Πταισματοδικείο, β. Πλημμελειοδικείο, γ. Ποινικό εφετείο, δ. Κακουργιοδικείο, 5. Ειδικά Δικαστήρια, 4. Άρειος Πάγος, 5. Διοικητικά Δικαστήρια, 6. Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Οι αρχές για την ψήφο και την ψηφοφορία

Το κράτος διαιρείται σε εκλογικές περιφέρειες και η καθεμία εκλέγει ορισμένο αριθμό βουλευτών ανάλογα με τον πληθυσμό της. Οι εκλογικές περιφέρειες διαιρούνται σε εκλογικά τμήματα και υπεύθυνοι για τη σωστή διεξαγωγή των εκλογών είναι: ο δικαστικός αντιπρόσωπος, μια εφορευτική επιτροπή και οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων.

Οι Έλληνες πολίτες ψηφίζουν με βάση τους εκλογικούς καταλόγους που έχουν συνταχτεί από το κράτος, επιδεικνύοντας μόνο την αστυνομική τους ταυτότητα. (Παλιότερα ψήφιζαν με εκλογικά βιβλιάρια.)

Η ψηφοφορία αρχίζει με την ανατολή του ήλιου και τελειώνει με τη δύση του ήλιου. Κατόπιν ανοίγονται οι κάλπες και γίνεται η καταμέτρηση των ψηφοδελτίων.

Σύμφωνα με το σύνταγμα, οι αρχές για την ψήφο και ψηφοφορία είναι οι εξής:

- α.** Η αρχή της καθολικής ψηφοφορίας, που σημαίνει ότι όλοι οι Έλληνες πολίτες έχουν δικαίωμα ψήφου ανεξάρτητα από την καταγωγή τους, την περιουσιακή ή μορφωτική τους κατάσταση. Δικαίωμα ψήφου έχουν όσοι έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, άντρες και γυναίκες. Εξαιρούνται όσοι έχουν στερηθεί το δικαίωμα ψήφου με δικαστική απόφαση.
- β.** Η αρχή της ισότητας της ψήφου. Κάθε πολίτης έχει μια μόνο ψήφο και οι ψήφοι όλων είναι νομικά ισοδύναμες.
- γ.** Η αρχή της άμεσης ψηφοφορίας. Οι εκλογείς εκλέγουν άμεσα τους αντιπροσώπους τους και όχι έμμεσα, δηλαδή με εκλέκτορες.
- δ.** Η αρχή της ταυτόχρονης ψηφοφορίας. Οι εκλογές διενεργούνται την ίδια μέρα σε όλο το κράτος.
- ε.** Η αρχή της μυστικής ψηφοφορίας. Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να γνωρίζει το

περιεχόμενο της ψήφου του πολίτη. Η μυστική ψηφοφορία εξασφαλίζεται με ειδική διαρρύθμιση στα εκλογικά κέντρα, όπου ο εκλογέας, αθέατος πίσω από ειδικό παραπέτασμα (παραβάν), κλείνει το ψηφοδέλτιο σε ειδικό φάκελο μόνος του. Τα ψηφοδέλτια είναι έντυπα και χωρίς διακριτικά σημάδια, για να μην αποκαλύπτουν τη μυστικότητα της ψήφου. Σ' αυτά αναγράφονται τα ονόματα των υποψηφίων του συνδυασμού που καταρτίζει κάθε κόμμα σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

στ. Τέλος, η αρχή της υποχρεωτικής ψηφοφορίας όλων των μελών του εκλογικού σώματος, ώστε με τη συμμετοχή όλων ή των περισσότερων πολιτών να εκφράζεται η λαϊκή θέληση. Προβλέπονται κυρώσεις για όσους αδικαιολόγητα απέχουν από τις εκλογές.

Νεοελληνική Γλώσσα για το Γυμνάσιο, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, 1985

ΝΑΙ: 4, 5, 6, 7, 10, 13 ΟΧΙ: 2, 3, 4, 8, 9, 11, 12

Κ ΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

4. μετά το τέλος της διδασκαλίας / 12. την κερδίσω / 5. καλός δικηγόρος / 2. φιλόδοξος αλλά μέτριας... / 7. η στιγμή να πληρωθεί / 10. δε θα πληρώσω / 3. κυριολεκτικά στο δρόμο / 11. θα έχει χάσει τη δίκη... / 8. τον είχε κάνει τέλειο δικηγόρο / 6. μεγάλο ρητορικό... / 13. Από κακό... / 9. η αποτελεσματικότητα...

Επανάληψη Α΄ & Β΄ Επιπέδου**Ε** ΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ**1**

1. εφόδους, οι στρατιώτες, τα δύο υψώματα, 2. κήπο της πόλης, αλεπούδες, μαϊμούδες, χιμπατζήδες, 3. καφέδες τη μέρα, 4. αντρών διάσωσης, στα ίχνη των ορειβατών, η τύχη, 5. των ομάδων (του) ποδοσφαίρου της χώρας, 6. Οι συμφορές, της δυστυχίας, 7. Τα χαρακτηριστικά του προσώπου, Ιάπωνα, 8. συζητήσεις, το συμβούλιο των δασκάλων, στην απόφαση, απεργία, 9. πόλεις, λεωφόρους, διαβάσεις, 10. στα μονοπάτια του δάσους, χάρτη, 11. το παρελθόν, την οικογένειά, τους φίλους, το περιβάλλον, 12. την κατάθεση των μαρτύρων, την υπόθεση, 13. λόγια, 14. Το νου, στο πορτοφόλι, πορτοφολάδες, τα λεωφορεία, 15. δεσμοί, παιδάκια, 16. Η Πρωτομαγιά, γιορτή, των λουλουδιών, 17. Την Κυριακή, την πρώτη εβδομάδα, του Πάσχα, η αναστήλωση των εικόνων, 18. (τους) λεκέδες αίματος, 19. τα ταρακουνήματα του αυτοκινήτου, δρόμο, 20. έναν, πολύτιμο, οδηγό, χάρτες, διευθύνσεις, συμβουλές, 21. γάλακτος, 22. Η αρίθμηση των σελίδων του βιβλίου, 23. Οι καπνοί, το λαιμό, 24. οι συγγενείς της Σμαρώς, 25. δεσμά, 26. Ο βράχος, 27. οι χασάπηδες, οι μανάβηδες, οι ψαράδες, των κρεάτων, 28. καπνά, 29. τηλεθεατές, εξελίξεις των γεγονότων.

2

Την Ελεονόρα Ρετσίνα, την επονομαζόμενη Νόρα, τη χαρακτηρίζει... κόντη, ...άσχημη, ...ωραία, ...τεμπέλα, άθρη... καθαρή γυναίκα... καθαρή, ηθική, ανήθικη... αντιφατική, σύνθετη... τον τύπο της... ατελείωτη... η Νόρα

3

- εγκυμοσύνης, των οκτώ ετών
- των προϊόντων, αυτού του βουτύρου, τη συμβουλή, (του) γιατρού
- κινδύνου, μιας υγιεινής διατροφής, πλούσιας, φρούτων, λαχανικών

- πολλοί, την καλή λειτουργία της καρδιάς, η υπέρταση, η παχυσαρκία, η έλλειψη άσκησης
- φυτικών ελαίων, ενός τόνου, της ημερήσιας κατανάλωσης, της κατανάλωσης ενός μήλου

4

- α. Το νέο προϊόν, τις ευεργετικές ιδιότητες, του ελαιόλαδου, τα αγνά, φυτικά έλαια, της παραδοσιακής νέας Φυτίνης, πλούσια, μεστή γεύση
- β. χώρου, υγρή μορφή, τη μοντέρνα αισθητική, τις δυσάρεστες οσμές, ένα ευχάριστο περιβάλλον, αρώματα

5

μόνος, απόκοσμη, γλυκό, το μεγάλο θόλο, στη γυμνή, τις βαριές, τέτοια βαθιά, το μικρό κηπάκι, έναν άλλο, αργοπορημένο, αυτήν / αρκετά, τραγικά θεάματα, καταγκρεμισμένα, βαθιούς λάκκους, άλλα, όλη η στέγη

6

- του συνολικού ποσού των δαπανών, των τριάντα ευρώ, του καταστήματος
- ηλεκτρικών συσκευών, μικροσυσκευών, συσκευών υγραερίου, ηλεκτρονικών συσκευών, επίπλων, φωτιστικών, πινάκων ζωγραφικής, ειδών οικιακής χρήσης, κεραιών τηλεοράσεων, τουριστικών ειδών, ειδών λαϊκής τέχνης
- έτοιμων ενδυμάτων, υποδημάτων, τσαντών, ειδών ταξιδίου, δερμάτινων, αθλητικών ειδών, υφασμάτων, λευκών ειδών, κοσμημάτων, ωρολογίων, ειδών ραπτικής
- βιβλίων, περιοδικών, εφημερίδων, σχολικών ειδών, χαρτικών, είδους, απορρυπαντικών, φαρμάκων, φαρμακευτικού υλικού, κασετών, βιντεοκασετών, δίσκων, παιχνιδιών, λουλουδιών
- ανταλλακτικών, εξαρτημάτων, ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών
- βρεφονηπιακούς, παιδικούς σταθμούς
- χορού, ελευθέρων σπουδών
- αδυνατίσματος, ψυχολογίας, λογοθεραπείας, θερινών κατοικιών (θερινής κατοικίας)

7

του παιδιού, της μάνας, της αγάπης, Ο πατέρας, φαρδύ, γεμάτο, του ιδρώτα, του σταμνιού, των ανθρώπων, του κόσμου .

10

1. στα πιο όμορφα, 2. τις πιο πλούσιες, τα πιο ψηλά, 3. (τον πιο) ευχάριστο, το διασκεδαστικό, τις πιο αστείες, 4. η πιο ελκυστική, 5. τις (πιο) πρόσφατες, νέες, 6. η πιο συγκινητική, η πιο δύσκολη, η πιο ευχάριστη, 7. τα πιο υψηλά, 8. ο πιο γρήγορος, ο πιο εύστοχος, 9. η πιο πρόσφατη, η πιο πετυχημένη, 10. τους πιο γνωστούς, τους πιο αξιόλογους, 11. οι πιο φοβητσιάρηδες

11

1. τόσο διασκεδαστική όσο μου την περιέγραψες, 2. λίγο πιο γκριιάρης από το δεύτερο, 3. πολύ πιο βαθύς από τον Κηφισό, 4. τόσο μεγάλη κίνηση και φασαρία όσο και ο δρόμος που έμενα παλιά, 5. πολύ πιο μεγάλη από ό,τι ήταν παλιά

12

1. μού, μου, Με, μου, τα, της, της, της, μου, αυτή, 2. Τον, εμένα, μου, Τον, του, μου, του, 3. τους, τους, τους, τους, Αυτοί, εμένα, Μου, με, 4. τον, μου, εμένα, μου, 5. Με, 6. με, με, 7. Με, μου, σε, σε, 8. Σου, μου, τα, μου, 9. τα, μου, τους, τους, τα, 10. Τους, τις, τους, 11. τον, Τον

13

α. Πόσα, που, Καμιά, αρκετά, κανέναν άλλο, που, την ίδια, τα ίδια, κάποιον, β. κάτι, Τι, αυτά, κάτι που, γ. Όσοι, Όποιος, τίποτε, όση, δ. Εκείνο που, μόνος / -η, κάτι, Τόση

14

1. πουλιέται, πουλούν, 2. συνοδεύεται, 3. πλένονται, πλένω, βάζω, 4. φοριούνται, πετάς, διορθώνω, ξαναράβω, φορώ, 5. γράφονται, διορθώνονται, διορθώνουν, 6. πλένεσαι, βρέχεσαι, πλένω, βρέχομαι, 7. ακούγονται, 8. βλέπεται, βλέπεις, βλέ-

πω, Κοιμάμαι, 9. στενοχωρείς, στενοχωριέται, 10. χρησιμοποιούνται, λέγονται, 11. χάνονται, εξηγείς, χάνεις, κλέβει, εξηγείται, 12. μαθαίνονται, 13. εξυπηρετείστε, εξυπηρετεί, 14. στέλνονται, στέλνω

15

Απειλείται, οδηγείται, Δημιουργούνται, αξιοποιούνται, Καλούνται, κρύβεται, Ελέγχεται, σκοτώνονται, καλύπτει, Ανάβει, πέφτουν, πεθαίνει, γεννιέται, προειδοποιεί, βλάπτει

16

πήγα, ήταν, Είχε, Περίμενα, Έβγαλα, μπήκα, Κάθισα, έσβησαν, άρχισε, έτρωγε, συζητούσε, Γύρισα, κοίταξα, είπε, πάτε, να τρώνε

17

Περάσατε, ξεκίνησαν, χάλασε, περιμέναμε, έφαγα, Τσίμπησα, κέρασε, Ξέχασα, να φτάσουμε, περπατήσαμε, τρώγαμε, τηλεφώνησε, κάλεσα, περπάτησα, έφυγα, Επέστρεψα, Φόρεσα, άργησα, Ξέχασα

18

2. πιστεύει, 3. να ενώνει, να συνθέτει, 4. δραστηριοποιείται, 5. υπόσχεται, 6. να δουλεύει, 7. σέβεται, 8. να τιμά, 9. σταθεροποιεί, 10. θα συνεχίσει, να προσφέρει, έχει δείξει

- Θα φροντίζει
- Θα ακούει
- Θα εκτελεί
- Θα είναι
- θα περνούν, θα μαζεύουν
- θα πλένουν
- θα σκουπίζουν, θα καθαρίζουν
- θα περιπολεί

19

κράτησε, να διαλέξει, έγιναν, έδειξαν, μπήκαμε, μέναμε, άκουσε, κάλεσε, υποχρέωσε, καταφέραμε να αλλάξουμε, να παίξουμε, τελείωσε, έφυγε, υπήρχε, να παραμείνει, δημιούργησε, είχαμε νιώσει

20

να προστατέψετε, ακολουθήστε, παρουσιάζει

- Χρησιμοποιείτε, μην, ταλαιπωρείτε
- να, χρησιμοποιείτε, ξεπερνάει
- να δίνετε, σκεπάζουν
- Να ανανεώνετε
- να δείχνετε, ακολουθείτε, αγοράζετε, θα κερδίζει, θα νιώθετε
- να έχετε, να φροντίζετε (φροντίστε)

21

ξεκίνησε, έχετε κάνει, έχετε πάρει, να αποφασίσετε, να διαφυλάξετε, να είστε, Ακολουθήστε

- Πίνετε
- Επιλέγετε
- Ελαττώστε, θα χάσετε
- Καταναλώνετε, περιέχουν, παίζουν
- Προσέχετε, τρώτε, χρειάζεται
- Ελέγχετε
- Τρώτε, μειώνεται
- Πίνετε, Προτιμάτε
- Αποφεύγετε, ωφελούν
- συνδυάζεται, Ξεκινήστε, προσπαθήστε, Βρείτε, θα δείτε

22

α. 2. Θα έχω πλύνει τα ρούχα, 3. Θα έχω απλώσει τα ρούχα, 4. Θα έχω ψωνίσει από το σούπερ μάρκετ, 5. Θα έχω σκουπίσει το σπίτι, 6. Θα έχω ξεσκονίσει, 7.

- Θα έχω μαγειρέψει μεσημεριανό, 8. Θα έχω σιδερώσει τα ρούχα, 9. Θα έχω στείλει το δέμα, 10. Θα έχω αγοράσει εισιτήρια
- β. 2. Έχω πλύνει τα ρούχα, 3. Έχω απλώσει τα ρούχα, 4. Έχω ψωνίσει από το σούπερ μάρκετ, 5. Έχω σκουπίσει το σπίτι, 6. Έχω ξεσκονίσει, 7. Έχω μαγειρέψει μεσημεριανό, 8. Δεν έχω σιδερώσει τα ρούχα, 9. Δεν έχω στείλει το δέμα, 10. Δεν έχω αγοράσει εισιτήρια
- γ. 2. Είχα πλύνει τα ρούχα, 3. Είχα απλώσει τα ρούχα, 4. Είχα ψωνίσει από το σούπερ μάρκετ, 5. Είχα σκουπίσει το σπίτι, 6. Είχα ξεσκονίσει, 7. Είχα μαγειρέψει μεσημεριανό, 8. Δεν είχα σιδερώσει τα ρούχα, 9. Δεν είχα στείλει το δέμα, 10. Δεν είχα αγοράσει εισιτήρια

23

(οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές)

- α. 1. β. Δίπλα στο γήπεδο, γ. Ανάμεσα στο γήπεδο και το αεροδρόμιο, δ. Ίσια μπροστά σου, ε. Κάπου στα δυτικά της πόλης
2. α. Κοντά στο πάρκο, β. Πλάι στην εκκλησία, γ. Πίσω από το σταθμό, δ. Απέναντι από το σπίτι μου, ε. Κοντά στο σπίτι μου
- β. 1. α. Αύριο, β. Αμέσως μετά το μάθημα, γ. Νωρίς το απόγευμα, δ. Απόψε, ε. Μεθαύριο
2. α. Κάθε μέρα, β. Συνήθως τα Σαββατοκύριακα, γ. Πότε πότε, δ. Πολύ συχνά, ε. Συχνά
- γ. 1. α. Έτσι κι έτσι, β. Ευτυχώς καλά, γ. Δυστυχώς άσχημα, δ. Όπως τα ξέρεις, ε. Έτσι όπως τα περίμενα
2. α. Δυστυχώς δύσκολα, β. Ευτυχώς τα καταφέρνω, γ. Όπως όλοι, δ. Ακριβώς όπως κι εσύ, ε. Έτσι κι έτσι
- δ. 1. α. Πολύ ακριβά, β. Λίγο πιο φτηνά από πέρσι, γ. Σχεδόν όπως και πέρσι, δ. Σχεδόν τζάμπα!, ε. Πάνω κάτω 14.000 ευρώ
2. α. Σχεδόν τρία κιλά, 2. Λίγο, γ. Μόνο ένα κιλό, δ. Καθόλου, ε. Πάρα πολύ
- ε. 1. α. Βέβαια, β. Όχι, γ. Πιθανόν, δ. Ίσως, ε. Ναι
2. α. Ναι, β. Πάρα πολύ, γ. Βέβαια, δ. Όχι, ε. Πιθανόν

24

1. εννέα, δύο, ο πρώτος, Ο δεύτερος, 2. δεύτερη, πρώτοι, 3. χίλια τετρακόσια πε-

νήντα επτά, τέσσερα, σαράντα οκτώ, διακόσιες οκτώ, χίλιες τετρακόσιες πενήντα επτά, 4. Ένας, είκοσι δύο, διακόσιοι, τετρακόσιοι, χίλιοι σαράντα, είκοσι χιλιάδες, πέντε χιλιάδες εννιακόσια ενενήντα πέντε, το δύο χιλιάδες ένα

25

επτά χιλιάδες εξακόσιες μία, εξακόσια εξήντα τέσσερα, χίλιες εκατόν ενενήντα τέσσερις, δύο χιλιάδες πεντακόσιες (δυόμισι χιλιάδες), εκατόν σαράντα πέντε, δύο τριακόσια δέκα-πεντακόσιες εξήντα χιλιάδες

26

Από, δίχως, σε, αντί, με, με, με, χωρίς, χωρίς, αντί

27

είτε, είτε, είτε, και, ούτε, ούτε, ούτε, ή, αλλά, ή, όμως, ή, ή, για να

28

- α. νοικιάζω, βραδιάζει, ονειρεύομαι, κλειδώνω
παραμερίζω, ανακατεύω, μακραίνω, πλαταίνω
- β. το φταίξιμο, το χτίσιμο, η συγγραφή / ο συγγραφέας, το φράξιμο
το παλαιοπωλείο, το κρεοπωλείο, το τυπογραφείο, το συμβολαιογραφείο
ο Ευρωπαίος, ο Καναδός, ο Έλληνας, ο Βέλγος
ο ταξιτζής, ο αγρότης, ο καστανάς, ο καφετζής
η αδικία, η χαζομάρα, η ωραιότητα, η κουταμάρα
- γ. ζεστός, αντιπαθητικός, καταναλωτικός, εργατικός
φθινοπωρινός, κρυστάλλινος, γυάλινος, ασημένιος
πλαιϊνός, τωρινός, μπροστινός, αποψινός
- δ. καλά, ευγενικά, όμορφα, ίσια
- ε. αν-έξοδος, α-διάβαστος, α-ξύριστος
ξε-διπλώνω, ξε-καθαρίζω, ξε-κουμπώνω, ξε-κολλώ
Ελλην-ο-ρώσος, Ελλην-ο-αμερικανός, Τουρκ-ο-κύπριος
αναβ-ο-σβήνω, πηγαιν-ο-έρχομαι, ξημερ-ο-βραδιάζομαι

29

θά-λασ-σα, εί-μα-στε, πε-ρί-πτε-ρο, α-στρα-φτε-ρός, προ-βλέ-πω, ευ-τυ-χι-σμέ-νος, πραγ-μα-τι-κό-τη-τα, θερ-μί-δες

30

τον κύριο, το δήμαρχο, δεν μπορώ, μη βλέπεις, τη βρύση, δε θέλω, έναν άνθρω-πο, τον βρήκα, την κοιτάζω

Γ' ΕΠΙΠΕΔΟ**ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ****Αρσενικά (-έας, -είς)**

1. συγγραφέων, 2. Οι γονείς των γονιών, οι παππούδες, οι γιαγιάδες, 3. τους προβολείς, 4. γραμματέα, 5. οι φορείς

Ουδέτερα

(-ιμο, -ίματα)

α. **A** το παίξιμο, το σβήσιμο, το κάψιμο, το σκάψιμο, το σφίξιμο, το πλύσιμο, το φταίξιμο

B τρέχω, ντύνω, δένω, ρίχνω, κόβω, μπλέκω, τάζω

β. 1. δέσιμο, 2. Το φταίξιμο, 3. Το κόψιμο, 4. το ντύσιμό, 5. μπλεξίματα, 6. Το πλύσιμο

φως / -αν / -εν / μηδέν / -ύ / δάκρυ

1. Τα συμβάντα, 2. τα πάντα, 3. φωνήεντα, 4. δάκρυα, 5. μηδενικά, 6. οξέος, 7. τα φώτα, 8. οξύ

Ουσιαστικά με δύο γένη

1. γεφύρι, 2. ποτάμι, 3. πλάτανος, 4. σκυλί, 5. Τίγρης, 6. Τα πλατάνια

Ουδέτερα μόνο στον πληθυντικό

1. τα κάλαντα, 2. λύτρα, 3. τα υπάρχοντα, 4. στα πρόθυρα, 5. Στα βαφτίσια, 6. των περιχώρων, 7. των εγκαινίων, 8. τα πεθερικά μου, τα γεράματα

ΕΠΙΘΕΤΑ

(-ης, -ης, -ες)

Α

- α. **αγενής**: που δεν είναι ευγενικός / **ακριβής**: που γίνεται με ακρίβεια, που είναι στην ώρα του στα ραντεβού του κτλ. / **ανακριβής**: που δεν είναι ακριβής / **ασθενής**: άρρωστος, που δεν είναι δυνατός / **υγιής**: που είναι γερός / **ασφαλής**: που παρέχει σιγουριά / **ανασφαλής**: που δεν είναι ασφαλής / **ασταθής**: όχι σταθερός, άστατος / **δημοφιλής**: αγαπητός στο λαό / **διαφανής**: που επιτρέπει τη διόδο του φωτός / **αδιαφανής**: που δεν είναι διαφανής / **διεθνής**: που ανήκει ή αναφέρεται σε όλα τα έθνη, παγκόσμιος / **δυσμενής**: εχθρικός, που δημιουργεί δύσκολες ή άσχημες συνθήκες / **ευμενής**: ευνοϊκός / **επαρκής**: όσο χρειάζεται, αρκετός / **ανεπαρκής**: που δεν είναι αρκετός / **ειλικρινής**: που λέει την αλήθεια / **ανειλικρινής**: που δε λέει την αλήθεια / **ελλιπής**: που δεν είναι ολοκληρωμένος, λειψός / **επιμελής**: που δείχνει ιδιαίτερη φροντίδα / **αμελής**: που δεν είναι επιμελής / **επικερδής**: που επιφέρει κέρδος / **λεπτομερής**: που αναφέρεται σε κάθε λεπτομέρεια / **προσεχής**: επόμενος / **σαφής**: ξεκάθαρος, που εννοείται εύκολα / **ασαφής**: που δεν είναι σαφής / **συνεπής**: πιστός στα λόγια του ή τις ιδέες του / **ασυνεπής**: που δεν είναι συνεπής / **συνεχής**: που γίνεται συνέχεια χωρίς διακοπή
- **ολιγομελής**: που αποτελείται από λίγα μέλη / **πολυμελής**: που αποτελείται από πολλά μέλη / **μονομελής**: που αποτελείται από ένα μέλος / **γλωσσομαθής**: που γνωρίζει πολλές γλώσσες / **μονοετής – διετής – τριετής – τετραετής – πενταετής – δεκαετής – εικοσαετής**: που διαρκεί 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 10 – 20 χρόνια αντίστοιχα
 - **αγχώδης**: που έχει άγχος / **θορυβώδης**: που προκαλεί θόρυβο / **ιδεώδης**: ιδανικός / **περιπετειώδης**: γεμάτος περιπέτειες / **πλήρης**: γεμάτος / **πυρετώδης**: που γίνεται με μεγάλη ένταση / **χαώδης**: που βρίσκεται σε μεγάλη σύγχυση και αταξία
- β. αγενές / ακριβές / ανακριβές / ασθενές / υγιές / ασφαλές / ανασφαλές / ασταθές / δημοφιλές / διαφανές / αδιαφανές / διεθνές / δυσμενές / ευμενές / επαρκές / ανεπαρκές / ειλικρινές / ανειλικρινές / ελλιπές / επιμελές / αμελές / επικερδές / λεπτομερές / προσεχές / σαφές / ασαφές / συνεπές / ασυνεπές / συνεχές

ολιγομελές / πολυμελές / μονομελές / γλωσσομαθές / μονοετές – διετές – τριετές – τετραετές – πενταετές – δεκαετές – εικοσαετές
αγχώδες / θορυβώδες / ιδεώδες / περιπετειώδες / πλήρες / πυρετώδες / χλώδες

Β

1. πενταετούς, 2. συνεπείς, 3. περιπετειώδη, 4. αγχώδους, 5. πενταετές

Γ

1. πλήρους, 2. της Διεθνούς, 3. των περιπετειωδών, 4. διεθνούς, 5. Ασφαλής

Δ

1. στους δημοφιλείς, 2. υγιή, 3. το ακριβές, 4. οι διεθνείς, 5. πλήρες, 6. ασθενείς, 7. Ασφαλής, 8. Τα αγχώδη, 9. ελλιπή, 10. Συνεχής, 11. Ανεπαρκείς, 12. Τριετές, 13. Συνεχές, 14. διεθνούς, 15. Πυρετώδεις

(-ύς, -εία, -ύ)

1. ταχείας, 2. οξύ, 3. ευρείας, 4. ευθεία, 5. Η ταχεία, βραδεία, 6. Τους θρασείς, 7. οξείς, 8. βραδεία, 9. βαρέων, 10. οξεία

(-άς, -ού, -άδικο)

1. κοιλαρά, πολυφαγός, καλοφαγός, 2. φωνακλάδες, 3. υπναράς, γλωσσούδες

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

Α

1. η ωραιότερη, η ομορφότερη, 2. Φθηνότερα, 3. Ακριβότερες, 4. τις πιο επώνυμες, στις καλύτερες, τη μεγαλύτερη, στις πιο οικονομικές, 5. τις χαμηλότερες, 6. Το μεγαλύτερο, τη μεγαλύτερη, στα πιο μοντέρνα, 7. τις πιο ζεστές, καλύτερο, ομορφότερο, 8. τη μεγαλύτερη, 9. το δυσκολότερο, 10. τα πολυτελέστερα, στις

χαμηλότερες, ελάχιστα, 11. Οξύτατο, περισσότερες, 12. οξύτερο, 13. βαθύτερος, 14. πληρέστερη, εκτενέστερη, 15. το δριμύτερο, 16. ελάχιστο, 17. στη χειρότερη, 18. τον απλούστερο, φτηνότερο

Β

1. Απώτερος, 2. τον ανώτερο, τον κατώτερο, 3. στο πλησιέστερο, 4. προγενέστερες, μεταγενέστερες

Γ

1. πολύ (ακόμη) σαφέστερη, πολύ (ακόμη) πληρέστερη, 2. πολύ (ακόμη) περισσότερο, 3. πολύ συντομότερη, 4. πολύ μικρότερη, 5. (πολύ) ακόμη απλούστερες

Δ

1. λιγότερο, 2. περισσότερο, 3. περισσότερο, 4. λιγότερο

Ε

ολοφάνερος / κατακίτρινος / θεόστραβος / πανάσχημος / παγκόσμιος / παμπόνηρος / τρισένδοξος / τετράπαχος / πεντάρφανος / εφτάψυχος

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ**Προσωπικές****Α**

1. μου, σου το, 2. τους τις, 3. Σου, σου, μου την, 4. σου, τη μου, 5. σου, Μου τους, 6. του τα, του τα

Β

1. Άφησέ τους την, 2. Πούλησέ του το, 3. Πες τους το, 4. Φίλησέ μου το, 5. Δώσε τής το

Γ

1. λέγοντάς τους την, 2. γράφοντάς του το, 3. Προσφέροντάς τους τα, 4. Φέρνοντάς τους τα, 5. Δίνοντάς της την

Δ

α. 1. Γράψε μού την (Γράψ' την μου), 2. Θα τους το μάθω, 3. Να του το πάρεις, 4. Δάνεισέ της τα, 5. Πες του τα
β. 1. (Να) μη μου τη γράψεις, 2. (Να) μην τους το μάθεις, 3. (Να) μην του το πάρεις, 4. (Να) μην της τα δανείσεις, 5. (Να) μην του τα πεις

Ε

1. Σου το, μου το, τον, 2. μου, μου, 3. σου, Εμένα, μου, του, του, 4. Μου, 5. μου, σε, 6. σου, Σου, 7. Εγώ σου το, μου, τον, 8. τους, τους, 9. σου, 10. Τους, τους, 11. Σου, μου, 12. τον, του, 13. Μου, σου, 14. μου, Σου, μου

ΣΤ

1. μου, 2. με, 3. μου, μου, 4. με, με, με, 5. με, σου, 6. με, 7. μου, 8. μου, με, 9. μου, 10. με, με, 11. μου, 12. με, 13. με, με, 14. με, με, 15. μου, 16. μου, σε, 17. με, με, 18. με, με/με/σου, σου

Ζ

1. με, μου, με, 2. με, με, μου, 3. με, με, μου, 4. με, μου, 5. με, μου, μου, 6. με, μου, 7. με, μου, 8. με, μου, 9. με, με, μου, μου, 10. με, μου, 11. με, μου, 12. με, μου, 13. με, μού

Αναφορικές

A

1. ότι, 2. επειδή (γιατί), 3. γιατί (επειδή), 4. επειδή, 5. γιατί (επειδή), 6. όπου

B

1. ✓, 3. ✓, 4. ✓, 6. ✓

Γ

α. 1. των οποίων τα ονόματα αρχίζουν..., 2. της οποίας το παιδί έχει..., 3. από το οποίο έλειπαν..., 4. η οποία, 5. από το οποίο

β. 1. που, 2. που, 3. που τα στοιχεία τους, 4. που, 5. που

Δ

1. β, 2. α, 3. β, 4. γ, 5. α

Αόριστες

1. πάσα, 2. κάμποσα, 3. την τάδε, την τάδε, 4. παν, 5. κατιτί, 6. Καθετί, 7. κάτι, 8. κάμποσος

Αυτοπαθείς

1. ο εαυτός του, 2. του εαυτού του, 3. τον εαυτό μου, 4. τον εαυτό σας, 5. εαυτού, 6. εαυτού τους

Ρ Η Μ Α Τ Α

Μεσοπαθητική φωνή

Αόριστος

Α

- α. βελτιώνω, βελτιώνομαι, βελτίωσα, βελτιώθηκα // τραυματίζω, τραυματίζομαι, τραυμάτισα, τραυματίστηκα // δυσκολεύω, δυσκολεύομαι, δυσκόλεψα, δυσκολεύτηκα // αναπτύσσω, αναπτύσσομαι, ανέπτυξα, αναπτύχτηκα // σημειώνω, σημειώνομαι, σημείωσα, σημειώθηκα // αυξάνω, αυξάνομαι, αύξησα, αυξήθηκα // μειώνω, μειώνομαι, μείωσα, μειώθηκα // ελέγχω, ελέγχομαι, έλεγξα, ελέγχτηκα // προφυλάσσω, προφυλάσσομαι, προφύλαξα, προφυλάχτηκα // προσαρμόζω, προσαρμόζομαι, προσάρμοσα, προσαρμόστηκα // επιστρέφω, επιστρέφομαι, επέστρεψα, επιστράφηκα // εγγράφω, εγγράφομαι, ενέγραψα, εγγράφηκα // επιβάλλω, επιβάλλομαι, επέβαλα, επιβλήθηκα // προσφέρω, προσφέρομαι, πρόσφερα, προσφέρθηκα // δίνω, δίνομαι, έδωσα, δόθηκα // ανακαλύπτω, ανακαλύπτομαι, ανακάλυψα, ανακαλύφτηκα // κόβω, κόβομαι, έκοψα, κόπηκα
- φιλοξενώ, φιλοξενούμαι, φιλοξένησα, φιλοξενήθηκα // πραγματοποιώ, πραγματοποιούμαι, πραγματοποίησα, πραγματοποιήθηκα // αξιοποιώ, αξιοποιούμαι, αξιοποίησα, αξιοποιήθηκα // ομαλοποιώ, ομαλοποιούμαι, ομαλοποίησα, ομαλοποιήθηκα // δρομολογώ, δρομολογούμαι, δρομολόγησα, δρομολογήθηκα // αξιολογώ, αξιολογούμαι, αξιολόγησα, αξιολογήθηκα // ενοχλώ, ενοχλούμαι, ενόχλησα, ενοχλήθηκα // παρατηρώ, παρατηρούμαι, παρατήρησα, παρατηρήθηκα // προσκαλώ, προσκαλούμαι, προσκάλεσα, προσκλήθηκα (προσκαλέστηκα) // εκτελώ, εκτελούμαι, εκτέλεσα, εκτελέστηκα // πετώ, πετιέμαι, πέταξα, πετάχτηκα // προωθώ, προωθούμαι, προώθησα, προωθήθηκα // αφαιρώ, αφαιρούμαι, αφαίρεσα, αφαιρέθηκα // βαστώ, βαστιέμαι, βάσταξα (βάστηξα), βαστάχτηκα (βαστήχτηκα) // κερνώ, κερνιέμαι, κέρασα, κεράστηκα // κρεμώ, κρεμιέμαι, κρέμασα, κρεμάστηκα // ξεχνώ, ξεχνιέμαι, ξέχασα, ξεχάστηκα // περνώ, περνιέμαι, πέρασα, περάστηκα // φορώ, φοριέμαι, φόρεσα, φορέθηκα // ρουφώ, ρουφιέμαι, ρούφηξα, ρουφήχτηκα

- β. σκέφτομαι, σκέφτηκα // αισθάνομαι, αισθάνθηκα // επισκέπτομαι, επισκέφτηκα // απευθύνομαι, απευθύνθηκα // φαίνομαι, φάνηκα // ισχυρίζομαι, ισχυρίστηκα // χρειάζομαι, χρειάστηκα // μεταχειρίζομαι, μεταχειρίστηκα // στέκομαι, στάθηκα
 περιποιούμαι, περιποιήθηκα // βαριέμαι, βαρέθηκα // αρνούμαι (-ιέμαι), αρνήθηκα // ασχολούμαι, ασχολήθηκα // εγγυώμαι, εγγυήθηκα

B

1. Μειώθηκαν, καταγράφηκε, σημειώθηκαν, μειώθηκαν, αυξήθηκαν, Παρατηρήθηκε, σκοτώθηκαν, τραυματίστηκαν, παρατηρήθηκε, βεβαιώθηκαν, ελέγχθηκαν,
2. καταδικάστηκε, ισχυρίστηκε, 3. εκτροχιάστηκε, 4. Ανακοινώθηκε, καθορίστηκε,
5. επιστράφηκαν, καταβλήθηκαν, 6. ιδρύθηκε, στεγάστηκε, 7. ταυτίστηκαν, επεκτάθηκε, 8. στάθηκαν, 9. Χρειάστηκαν

Μέλλοντας Απλός**A**

(Για τον ενεστώτα της ενεργητικής και παθητικής φωνής βλ. στις λύσεις **A. α.** και **β.** του αορίστου)

- α. θα βελτιώσω, θα βελτιωθώ // θα τραυματίσω, θα τραυματιστώ // θα δυσκολέψω, θα δυσκολευτώ // θα αναπτύξω, θα αναπτυχτώ // θα σημειώσω, θα σημειωθώ // θα αυξήσω, θα αυξηθώ // θα μειώσω, θα μειωθώ // θα ελέγξω, θα ελεγχτώ // θα προφυλάξω, θα προφυλαχτώ // θα προσαρμόσω, θα προσαρμοστώ // θα επιστρέψω, θα επιστραφώ // θα εγγράψω, θα εγγραφώ // θα επιβάλω, θα επιβληθώ // θα προσφέρω, θα προσφερθώ // θα δώσω, θα δοθώ // θα ανακαλύψω, θα ανακαλυφτώ // θα κόψω, θα κοπώ
 θα φιλοξενήσω, θα φιλοξενηθώ // θα πραγματοποιήσω, θα πραγματοποιηθώ // θα αξιοποιήσω, θα αξιοποιηθώ // θα ομαλοποιήσω, θα ομαλοποιηθώ // θα δρομολογήσω, θα δρομολογηθώ // θα αξιολογήσω, θα αξιολογηθώ // θα ενοχλήσω, θα ενοχληθώ // θα παρατηρήσω, θα παρατηρηθώ // θα προσκαλέσω, θα προσκληθώ (θα προσκαλεστώ) // θα εκτελέσω, θα εκτελεστώ // θα πετάξω, θα πεταχτώ // θα προωθήσω, θα προωθηθώ // θα αφαιρέσω, θα αφαιρεθώ // θα βαστήξω (θα βαστάξω), θα βαστηχτώ (θα βασταχτώ) // θα κεράσω, θα κερα-

στώ // θα κρεμάσω, θα κρεμαστώ // θα ξεχάσω, θα ξεχαστώ // θα περάσω, θα περαστώ // θα φορέσω, θα φορεθώ // θα ρουφήξω, θα ρουφηχτώ

- β. θα σκεφτώ // θα αισθανθώ // θα επισκεφτώ // θα απευθυνθώ // θα φανώ // θα ισχυριστώ // θα χρειαστώ // θα μεταχειριστώ // θα σταθώ
θα περιποιηθώ // θα βαρεθώ // θα αρνηθώ // θα ασχοληθώ // θα εγγυηθώ

B

1. θα δυσκολευτεί, 2. (θα) χρειαστείτε, 3. Θα δοθούν, 4. Θα εξεταστούν, 5. θα καταναλωθούν, 6. θα προσφερθούν, 7. συνεχιστεί, θα παρατηρηθούν, 8. θα επιβληθούν, 9. θα τιμωρηθούν, 10. θα φιλοξενηθεί, θα επισκεφτεί, 11. θα πιεστείτε, θα κουραστείτε, 12. θα ολοκληρωθούν, 13. Θα χρειαστεί, 14. θα δαπανηθούν, 15. θα σημειωθούν, θα αυξηθεί

Υποτακτική Απλή (Αορίστου)

1. να ζητηθούν, 2. να απαντηθεί, 3. να εγγυηθούν, 4. να διαπιστωθεί, να μειωθούν, 5. να αποθηκευτούν, να επισκεφτεί, 6. να παραδοθείς, 7. να απαντηθεί, 8. να επιμεληθεί, 9. να υλοποιηθεί, 10. να αντιμετωπιστεί, 11. να εκδηλωθούν

Προστακτική Απλή (Αορίστου)

1. Επισκεφτείτε, 2. Προφυλαχτείτε, 3. Μοιραστείτε, 4. Βυθιστείτε, Αισθανθείτε, σκεφτείτε, 5. συνεργαστείτε, εγγραφείτε, ωφεληθείτε, προσαρμοστείτε, 6. Ενημερωθείτε, 7. Απευθυνθείτε, 8. Ετοιμαστείτε, ελευθερωθείτε, σεβαστείτε, 9. Κινήσου, επωφελήσου, 10. αφεθείτε, αντισταθείτε, 11. περιποιηθείτε, Εμπιστευθείτε, 12. μοιραστείτε, Ευχηθείτε, 13. στηριχτείτε, 14. Προστατευθείτε, 15. Συγκρατηθείτε, 16. Βασίσου, 17. μην ασχοληθείς, Πληροφορήσου, ντύσου, ετοιμάσου, παρουσιάσου

Παρακείμενος

Α

1. βελτιώθηκα, έχω βελτιωθεί // τραυματίστηκα, έχω τραυματιστεί // δυσκολεύτηκα, έχω δυσκολευτεί // αναπτύχ(θ)ηκα, έχω αναπτυχθεί // σημειώθηκα, έχω σημειωθεί // αυξήθηκα, έχω αυξηθεί // μειώθηκα, έχω μειωθεί // ελέγχ(θ)ηκα, έχω ελεγχθεί // προφυλάχ(θ)ηκα, έχω προφυλαχθεί // προσαρμόστ(θ)ηκα, έχω προσαρμοστεί // επιστράφηκα, έχω επιστραφεί // εγγράφηκα, έχω εγγραφεί // επιβλήθηκα, έχω επιβληθεί // προσφέρθηκα, έχω προσφερθεί // δόθηκα, έχω δοθεί // ανακαλύφ(θ)ηκα, έχω ανακαλυφθεί // κόπηκα, έχω κοπεί
φιλοξενήθηκα, έχω φιλοξενηθεί // πραγματοποιήθηκα, έχω πραγματοποιηθεί // αξιοποιήθηκα, έχω αξιοποιηθεί // ομαλοποιήθηκα, έχω ομαλοποιηθεί // δρομολογήθηκα, έχω δρομολογηθεί // αξιολογήθηκα, έχω αξιολογηθεί // ενοχλήθηκα, έχω ενοχληθεί // παρατηρήθηκα, έχω παρατηρηθεί // προσκλήθηκα (προσκαλέστηκα), έχω προσκληθεί (προσκαλεστεί) // εκτελέστηκα, έχω εκτελεστεί // πετάχτηκα, έχω πεταχτεί // προωθήθηκα, έχω προωθηθεί // αφαιρέθηκα, έχω αφαιρεθεί // βαστά(ή)χτηκα, έχω βασταχτεί (βαστηχτεί) // κεράστηκα, έχω κεραστεί // κρεμάστηκα, έχω κρεμαστεί // ξεχάστηκα, έχω ξεχαστεί // περάστηκα, έχω περαστεί // φορέθηκα, έχω φορεθεί // ρουφήχτηκα, έχω ρουφηχτεί
- β. σκέφτηκα, έχω σκεφτεί // αισθάνθηκα, έχω αισθανθεί // επισκέφτηκα, έχω επισκεφτεί // απευθύνθηκα, έχω απευθυνθεί // φάνηκα, έχω φανεί // ισχυρίστηκα, έχω ισχυριστεί // χρειάστηκα, έχω χρειαστεί // μεταχειρίστηκα, έχω μεταχειριστεί, // περιποιήθηκα, έχω περιποιηθεί // βαρέθηκα, έχω βαρεθεί // αρνήθηκα, έχω αρνηθεί // ασχολήθηκα, έχω ασχοληθεί // εγγυήθηκα, έχω εγγυηθεί

Β

1. έχουν μετακινηθεί, 2. έχει διδαχτεί, 3. Έχουν δρομολογηθεί, 4. Έχουν απαιτηθεί, 5. έχουν εγγυηθεί, 6. έχουν αιχμαλωτισθεί, 7. έχουν παρατηρηθεί, 8. έχουν προκληθεί, 9. έχουν ανατραπεί, 10. έχουν συγκεντρωθεί, 11. έχουν προκληθεί, 12. έχει καταμετρηθεί, 13. έχει αποκλειστεί, 14. Έχουν εξοφληθεί

Υπερσυντέλικος

1. είχαν αφαιρεθεί, 2. είχαν ενημερωθεί, 3. είχε πληρωθεί, 4. είχα εργαστεί, 5. είχαν ληφθεί, Είχε απαγορευτεί, είχαν ελεγχθεί, 6. είχαν διοριστεί, είχε τακτοποιηθεί, 7. Είχαν ακουστεί, είχε μπλεχτεί, είχε συμβεί, 8. είχε ειδοποιηθεί, είχε οριστεί.

Συντελεσμένος Μέλλοντας

1. θα έχουν φανεί, θα έχουν ολοκληρωθεί, θα έχουν αντιμετωπιστεί, θα έχουν λυθεί, θα έχουν αξιοποιηθεί, θα έχουν ακουστεί, θα έχουν αξιολογηθεί, θα έχουν ομαλοποιηθεί, θα έχουν δρομολογηθεί, θα έχουν φανεί
2. θα έχουν πληρωθεί, θα έχουν αποζημιωθεί

Παρατατικός

1. κατασκευάζονταν (είχαν κατασκευαστεί), αναπτυσσόταν, επεκτεινόταν, 2. ασχολούνταν, 3. επισκέπτονταν, 4. ακούγονταν, 5. εύχονταν, ανοίγονταν, 6. ερχόταν, γεννιόταν, 7. ενθουσιαζόταν, αγωνιζόταν, αναρωτιόταν, ονειρευόταν, 8. μαίνονταν, αγωνίζονταν, σκοτώνονταν, προωθούνταν 9. αχνοφαίνονταν, εύχονταν

Μέλλοντας Συνεχής

1. α. θα απασχολούνται, β. θα προσέρχονται, γ. θα ορίζεται, δ. θα περνιούνται, θα ελέγχονται, ε. θα ανακοινώνονται, θα καλούνται, στ. θα συμπληρώνονται, ζ. θα αντιμετωπίζονται
2. θα δεχόμαστε, θα προτείνονται, θα λαμβάνονται, θα ταλαιπωρούνται, θα εξυπηρετούνται, θα εργαζόμαστε, θα κρινόμαστε

Υποτακτική Συνεχής

1. να συγκρίνονται, να επιλέγονται, να επηρεάζονται, να ωφελούμαστε, να κατευθύνονται, Να μην επηρεάζεστε, να σκέφτεστε, να προετοιμάζεστε, να κρύβονται,

2. να δέχεστε, να σκέφτεστε, να συνεργάζεστε, να αποδεικνύονται, 3. να ζεσταίνονται, 4. να τιμωρούνται, να μη σκοτώνονται, 5. να βελτιώνεται, να αυξάνεται

Προστακτική Συνεχής

A. να (μην) αισθάνεσαι, να (μην) αισθάνεστε // να (μην) αρνείσαι, να (μην) αρνείστε // να (μην) ασχολείσαι, να (μην) ασχολείστε // να (μην) βαριέσαι, να (μην) βαριέστε // να (μην) δέχεσαι, να (μην) δέχεστε // να (μην) εκνευρίζεις, να (μην) εκνευρίζετε // να (μην) εργάζεσαι, να (μην) εργάζεστε // να (μην) ετοιμάζεσαι, να (μην) ετοιμάζεστε // να (μην) εύχεσαι, να (μην) εύχεστε // να (μην) θυμάσαι, να (μην) θυμάστε // να (μην) κάθεσαι, να (μην) κάθεστε // να (μην) ντύνεσαι, να (μην) ντύνεστε // να (μην) ξυρίζεις, να (μην) ξυρίζετε // να (μην) περιποιείσαι, να (μην) περιποιείστε // να (μην) πλένεσαι, να (μην) πλένεστε // να (μην) σέβεσαι, να (μην) σέβεστε // να (μην) σηκώνεσαι, να (μην) σηκώνεστε // να (μην) στενοχωριέσαι, να (μην) στενοχωριέστε // να (μην) συνεννοείσαι, να (μην) συνεννοείστε // να (μην) χαίρεσαι, να (μην) χαίρεστε // να (μην) χασμουριέσαι, να (μην) χασμουριέστε // να (μην) χτενίζεις, να (μην) χτενίζετε

Δυνητική

A

1. Θα επισκεπτόταν, 2. Θα πηγαίναμε, 3. Θα ερχόμουν, θα ερχόταν, 4. Θα αναβάλλαμε, 5. Θα κατοικούνταν, 6. Θα υπέγραφε, θα έδινε, 7. Θα αγόραζα, θα πάθαινε

B

(οι λύσεις είναι ενδεικτικές)

1. Θα ενδιαφερόμουν, αλλά αυτός δε μου δίνει σημασία., 2. Θα του παραπονιόμουν, δεν το ξέχασα, αλλά περιμένω την κατάλληλη στιγμή., 3. Θα έκλεινα, αλλά δυστυχώς δε βρήκα καιρό., 4. Είπε ότι θα το έγραφε. Πιστεύω ότι το έκανε. Είναι πάντα συνεπής., 5. Θα ντυνόμουν, αλλά έχω τέτοιο πονοκέφαλο που δεν έχω διάθεση για τίποτε., 6. Θα το ζέσταινα, αλλά μ' έπιασε στην κουβέντα η γειτόνισσα και καθυστέρησα. Σε πέντε λεπτά, όμως, θα είναι έτοιμο., 7. Συναντηθήκαμε και

σίγουρα θα μου έκανε την πρόταση, αλλά ήταν και άλλοι παρόντες και νομίζω ότι θα μου την κάνει την επόμενη φορά που θα συναντηθούμε.

Γ

(οι λύσεις είναι ενδεικτικές)

1. Το αεροπλάνο θα αναχωρούσε σε δεκαπέντε λεπτά, αλλά ξαφνικά επιδεινώθηκε ο καιρός και είχαμε μεγάλη καθυστέρηση., 2. Θα έγραφα το κείμενο στο κομπιούτερ, αλλά δε βρήκα καιρό., 3. Θα άνοιγα την τηλεόραση να δω το αγαπημένο μου τηλεπαιχνίδι, αλλά εκείνη την ώρα ήρθε ο τεχνικός για το καλοριφέρ και με απασχόλησε., 4. Θα τηλεφωνούσα στο Σταύρο, αλλά εκείνη την ώρα χτύπησε η πόρτα και ήταν ο ασφαλιστής., 5. Η συνάντηση θα προγραμματιζόταν για τις οκτώ το πρωί, αλλά έλειπαν πολλοί και δεν έχω ιδέα πότε θα πραγματοποιηθεί., 6. Θα δεχόμουν να συνεργαστώ μαζί σας, αλλά μόνο με κάποιους όρους., 7. Θα έβγαζα το σκύλο μου βόλτα, αλλά έβρεχε τόσο πολύ που ήταν αδύνατο να βγούμε έξω.

Ευχετική

- α. 1. να είχε σπουδάσει, 2. να είχα αγοράσει, 3. να είχε χωρίσει, να είχε πάρει, 4. να είχαμε δει, 5. να είχε βρει, να είχε τακτοποιηθεί
- β. 1. να βρισκόμασταν, να τρώγαμε, να ακούγαμε, 2. να ανακοινώνονταν, να διάβαζα, 3. να ερχόμουν, 4. σκεφτόταν, 5. να έπαιρναν
- γ. 1. να έχουν γίνει (να έγιναν), 2. να βγήκαν (να έχουν βγει), να είναι, 3. να έχουν φτάσει (να έφτασαν), 4. να πήραν (να έχουν πάρει), 5. να έλεγξαν (να έχουν ελέγξει), να βρήκαν (να έχουν βρει)
- δ. 1. να έρθουν, 2. να κάνουμε, να συγκρίνουμε, να αποφασίσουμε, 3. να περάσουμε, 4. να μάθει, 5. να μπορέσουμε, να αγοράσουμε

ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Α.

Α

1. έχεις βάλει (έβαλες), είχες γραφτεί, θα είχες χάσει, 2. αισθανθείς (αισθάνεσαι), 3. βγεις, 4. αναβάλετέ, 5. εμπιστεύεστε, 6. αφήνεστε (αφεθείτε), δραστηριοποιηθείτε, 7. ενημερώνεσαι (έχεις ενημερωθεί), 8. γυμναζόσουν, 9. θα πιστέψεις, 10. πεταχτείτε, συμβουλευτείτε

Β

Αν δεν μπορείς να είσαι πεύκο... χαμόδεντρο να γίνεις. // Γίνε ένας θάμνος, αν δεν μπορείς δέντρο να είσαι. // Κι αν δεν μπορείς να είσαι θάμνος, γίνε χλόη... // Αν δεν μπορείς να είσαι δρυς, γίνε μικρή φιλύρα / Αν δεν μπορείς να είσαι λεωφόρος, γίνε μονοπάτι // αν δεν μπορείς να είσαι ο ήλιος, γίνε αστέρι

Β.

Α

1. μάλωνα (είχα μαλώσει), θα έκανες (θα είχες κάνει), 2. θα αγόραζα, 3. πραγματοποιούνταν (είχε πραγματοποιηθεί), 4. είχε ελεγχθεί, 5. Θα σιδέρωνα, 6. θα τιμωρούσα, 7. θα κέρδιζες, 8. θα είχες λύσει (έλυνες), 9. θα ερχόμουν, 10. θα έκανες, 11. έβρισκα (είχα βρει), 12. θα ξυπνούσα, 13. προπονιόμουν (είχα προπονηθεί), 14. καταλαβαίναμε (είχαμε καταλάβει), 15. θα διόρθωνα

Β

4, 8, 10, 9, 1, 7, 3, 5, 2, 6

Γ

1. β, 2. α, 3. β, 4. γ, 5. β, 6. β, 7. β, 8. γ, 9. γ, 10. γ

Δ

1. β, 2. γ, 3. γ, 4. α, 5. β, 6. γ, 7. γ

Ε

(οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές)

1. δεν είχε τελειώσει η μπαταρία στο κινητό μου, 2. θα περνούσαμε πολύ ωραία, 3. δε θα πάθαινες όσα έπαθες, 4. θα λιποθυμούσα, 5. είχα ξυπνήσει νωρίτερα, 6. είχα γυρίσει νωρίτερα από τη δουλειά μου, 7. θα πήγαινα αμέσως στο νοσοκομείο, 8. τώρα θα ήμουν διευθυντής, 9. θα σε βοηθούσα, 10. δεν ήμουν θυμωμένη μαζί του

ΣΤ

(οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές)

1. Και βέβαια θα σου το δάνειζα, 2. Δε νομίζω ότι θα έπιανε πολλά, γιατί είναι παλιό, 3. Θέλει και ρώτημα; Σίγουρα θα υπέφερα, 4. Θα παντρευόμουν τον Τζόρτζ Κλούνεϊ, 5. Θα τα έτρωγα στο καζίνο, 6. Αν είχα τόσα, σίγουρα θα σου δάνειζα, 7. Ούτε ως τη στάση δε θα ερχόμουν, 8. Απλούστατα, θα έπαιρνα ταξί, 9. Θα έβρισκα μια αληθοφανή δικαιολογία, 10. Θα εξαρτιόταν από τη διάθεση της στιγμής. Μπορεί ναι, μπορεί και όχι.

Μετοχή ενεργητικής φωνής

Α

1. εκπαιδεύω, 2. δημιουργώ, 3. πετώ, 4. κυνηγώ, 5. αναζητώ

Β

(οι λύσεις είναι ενδεικτικές)

1. Ξεχνώντας το πορτοφόλι μου στο κατάστημα, δεν είχα λεφτά να πληρώσω το ταξί, 2. Ακούγοντας το θόρυβο του αυτοκινήτου, κατάλαβα πως είχε κάποια βλάβη στη μηχανή, 3. Συμπληρώνοντας το ερωτηματολόγιο, κατάλαβα πως δύσκολα θα έβρισκα δουλειά, 4. Περιμένοντας τον Κώστα να 'ρθει, έβλεπα τηλεόραση, 5. Αλλάζοντας τσάντα, δεν πήρα τα κλειδιά μου

Γ

1. Τελειώνοντας τη συζήτηση, υπογράψαμε τα συμβόλαια, 2. Πλένοντας αμέσως στο χέρι το μπλουζάκι, καθάρισαν οι λεκέδες, 3. Ακούγοντάς με προσεκτικά, θα καταλάβεις τι ακριβώς θέλω να σου πω, 4. Βρήκε το χαμένο της βραχιόλι, ψάχνοντας στο παλιό ντουλάπι, 5. Συνάντησε τη φίλη της φεύγοντας από τη δουλειά.

Δ

1. Καπνίζοντας, 2. τρώγοντας, πίνοντας, τραγουδώντας, χορεύοντας, 3. τηλεφωνώντας τους, 4. πετώντας, 5. ψάχνοντας πολύ

Μετοχή παθητικού παρακείμενου

Α

1. οργανωμένο, 2. κουρασμένοι, 3. στολισμένη, 4. πληρωμένα, 5. διδαγμένο, 6. γελασμένος, 7. πλυμένα, σιδερωμένα, 8. αργοπορημένος, 9. ανθισμένα, 10. ξαγρυπνισμένος, 11. αφηρημένος, 12. σταλμένος

Β

1. χαμένο, 2. Επιλεγμένα, 3. σχεδιασμένοι, 4. μειωμένη, αυξημένη, 5. Προβληματισμένος, 6. προγραμματισμένου, 7. κολλημένος, 8. Βελτιωμένος, 9. ενσωματωμένη, 10. κατασκευασμένες

Μετοχή παθητικού ενεστώτα

1. αναπτυσσόμενες, 2. συναρμολογούμενα, τηλεκατευθυνόμενα, 3. εξεταζόμενους, 4. εργαζόμενοι, 5. υφιστάμενο, 6. απασχολούμενους, προστατευόμενα, 7. αναγραφόμενη, 8. χαρούμενες, 9. συμπεριλαμβανομένης, ενδεχόμενη, δανειοδοτούμενους, 10. θερμαινόμενο, 11. τα αυξανόμενα

Ιστορικός Ενεστώτας

1. ...**χτυπά** το κουδούνι... **Πάω**... την **ανοίγω**... τι **βλέπω**... **παρουσιάζονται** μπροστά μου..., 2. **μπαίνει** ένας κουκουλοφόρος ...Μας **διατάζει**... και **προχωρεί**... Εμείς **υπακούμε**... **Πλησιάζει** έναν ταμιά... τον **διατάζει**... Ο υπάλληλος **αναγκάζεται**... **Παίρνει**... **έχει**... τα **βάζει**... την **αρπάζει** και **εξαφανίζεται**

Διάθεση

λούζομαι: μέσο, αγαπιούνται: μέσο αλληλοπαθές, τρέχω: ενεργητικό, μεταχειρίζομαι: ενεργητικό (αποθετικό), αλληλοκοιτάζονται: μέσο αλληλοπαθές, κοιμάται: ουδέτερο, παίζουν: ενεργητικό

Ρήματα σε -αίνω

A

1. ζεσταίνεται / απολυμαίνεται / ακριβαίνει, 2. ξεραίνονται / μαραίνονται, 3. πλένονται / ακριβαίνουν / μικραίνουν, 4. ψυχραίνει / ζεσταίνει / γλυκαίνει, 5. απολυμαίνεται, 6. ακριβαίνουν, 7. ζεσταίνουν, 8. ομορφαίνουν / καταλαβαίνουν / αρρωσταίνουν, 9. τρελάθηκα / πικράθηκα, 10. σώπασε / κατάλαβε / ομόρφυνε

B

ανασαίνω, απολυμαίνω, γλυκαίνω, πικραίνω, ακριβαίνω, φτωχαίνω, σωπαίνω, εγκατασταίνω, συσταίνω, παθαίνω // η ψύχρα, η ζέστη, το βάρος, η ομορφιά, η ανάσταση, η αρρώστια, η παράσταση, η επιτυχία, η τύχη, η μάθηση / το μάθημα

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

A

1. αλλού, 2. Οπουδήποτε, 3. Όπου, 4. μεταξύ, 5. πέρα

Β

1. Όποτε, 2. εγκαίρως, 3. τότε που, 4. ήδη, 5. κάπου κάπου

Γ

1. Όπως, 2. χωριστά, 3. μεμιάς, 4. ίσα ίσα, 5. Ειδεμή

Δ

1. εξίσου, 2. μάλλον, 3. τουλάχιστον, 4. διόλου, 5. περίπου

Ε

1. Όντως, 2. Άραγε, Όχι βέβαια, 3. τάχα, δήθεν, Σωστά

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΘΕΤΑ

α. (οι λύσεις είναι ενδεικτικές)

1. ευγενικά, σωστά, απλά / ευγενέστατα, απλούστατα, 2. κοντά, μακριά / πολύ κοντά, πολύ μακριά, 3. συχνά, σπάνια / συχνότατα, σπανιότατα, 4. γρήγορα, ωραία / πολύ γρήγορα, ωραιότατα, 5. έξυπνα, σωστά / εξυπνότατα

β. 1. καλύτερα από τη μεγάλη αδελφή της / από όλα τα αδέλφια της, 2. μακρύτερα από μένα / από όλους μας, 3. συχνότερα από σένα στον παππού / από όλους σας στον παππού, 4. γρηγορότερα από τον Περικλή / από όλη την ομάδα, 5. (πολύ) νωρίς / νωρίτερα απ' όλους

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Α

1. Κατά, 2. προς, 3. εκτός, 4. από, 5. για, 6. από, 7. με (από), 8. Παρά, 9. κατά, 10. παρά, 11. κατά, 12. παρά, 13. Παρα-, 14. προς (κατά), 15. υπέρ, 16. προ, 17. εκτός, 18. από

B

1. διά, 2. εξ, 3. εκ, 4. εν, 5. επί, 6. εξ, 7. προ, 8. υπό, 9. επί, περί, 10. Εν

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ώσπου, Αν και, Προτού, όποτε, αφού, ώστε, παρά, διότι

ΜΟΡΙΑ

1. Για, Μα, 2. Ας, Ας, Για, Ας

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ**A**

1. σαράντα πέντε και είκοσι τρία ίσον εξήντα οκτώ, 2. σαράντα πλην (μείον) δεκατρία ίσον είκοσι επτά, 3. τέσσερα επί εννιά ίσον τριάντα έξι, 4. είκοσι διά τέσσερα ίσον πέντε, 5. οκτώ τοις εκατό, 6. δέκα τοις χιλίοις, 7. δύο όγδοα, 8. πέντε κόμμα τέσσερα (πέντε και τέσσερα δέκατα), 9. επτά κόμμα σαράντα πέντε (επτά και σαράντα πέντε εκατοστά), 10. έξι κόμμα πεντακόσια πενήντα πέντε (έξι και πεντακόσια πενήντα πέντε χιλιοστά)

B

1. τριών εκατομμυρίων, διπλάσιος, 2. τα τέσσερα δισεκατομμύρια, 3. τριπλάσιος, 4. των πεντακοσίων, την τριακοσιοστή τεσσαρακοστή πρώτη, 5. τετραπλάσιο, 6. τρία, τριπλό, 7. διπλή, 8. δέκα διπλά

ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ

1. πολύχρονος, 2. Παπαπά, 3. Α μπα, Τέλος πάντων, 4. Φρίκη, 5. Θάρρος, 6. Υπομονή, 7. Εύγε, 8. Διάβολε, 9. Είθε, 10. Έλεος

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΕΞΕΩΝ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ

- α. 1. μαθητούδι, 2. λαγουδάκι, 3. αρκουδάκι
 β. 1. σκύλαρος, 2. φετάρια, 3. ποντίκαροι, 4. γυναικάρια
 γ. 1. καλούτσικο, 2. Ζεστούτσικος, 3. μαλακούτσικο, 5. χοντρούτσικο

ΣΥΝΘΕΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΥΝΘΕΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

αμφέβαλλα – αμφέβαλα, συνέβαινε – συνέβη, υπέφερα, συνελάμβανα – συνέλαβα, παρέθετα – παρέθεσα, ενέκρινα, προέβλεπα – προείδα, περιέγραφα – περιέγραψα, υπερείχα

ΦΩΝΗΤΙΚΗ

A

1. αγ-γε-λι-ο-φό-ρος, 2. μπου-μπού-κι, 3. πεν-τα-κο-σά-ρι-κο, 4. κάγ-κε-λο, 5. Πέμ-πτη, 6. ντα-ντά, 7. ξε-μπλέ-κω, 8. κα-βουρ-ντί-ζω, 9. ντό-μπρος, 10. μάγ-κας

B

1. σχολείο, 2. άσχημος, 3. μοσχοβολώ, 4. σχίζω, 5. σχοινί, 6. σχόλασε

Γ

1. εκκλησία, 2. εννιά, 3. δυο, 4. μια, 5. θεια, 6. καμιά

Δ

(Οι λύσεις είναι ενδεικτικές)

1. Κάθισε στη γωνιά σου και μη μιλάς. / Πόσες μοίρες έχει η ορθή γωνία;, 2. Στον

παλιό πύργο κάθε βράδυ έβγαινε το στοιχειό. / Τα στοιχεία της φύσης, 3. Το χωριό του παππού μου / Χωριό από το Ευαγγέλιο, 4. Το τραπέζι της κουζίνας / Το τραπέζιο είναι γεωμετρικό σχήμα. 5. Ο βίος των Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας / Έφαγε όλο το βιος του στα χαρτιά.

Ε ΠΑΝΑΛΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- α. μαζεύτηκαν, είχαν μείνει, να του το δώσει, Είχε μείνει, της κουκουβάγιας, του μωρού, το ομορφότερο, δέχτηκε, να σου κάνω, ομορφότερο
- β. κατεβαίνοντας, τρελαθήκαμε, τα πάντα, πήγαινα, συγγραφέων, απογειωθούμε, αποδείχτηκαν, ταχύτεροι, περιμένοντας, είχε τελειώσει, πρόλαβα, πετούσα, είχαν περάσει, περνούσαμε, σκεφτόμουν, να λείει, λέγοντας, είχε τοποθετηθεί, σκέφτηκε (είχε σκεφτεί), να τσιρίζουμε
- γ. Έχει μιλήσει, έχει φωτογραφηθεί, έχει παίξει, έχει δοξαστεί, έχει κερδίσει, να μη χρειάζεται, να δικαιολογείται, να απολογείται, να επιδιώκει, περισσότερο, τον
- δ. τις δυσκολότερες, του εαυτού του, σκέφτεται, εκτονώνεται, να κοπεί, χρειάζεται, να αποδεσμευτείτε, φανταστείτε, θα αντισταθείτε, Προετοιμαστείτε, τον εαυτό σας, απασχολημένο, το δυσκολότερο, Σκεφτείτε, το βάλετε, αργότερα, ελαφρύτερα, εισπνεόμενο, προλαμβάνοντας, προστατεύεται, περισσότερη, ασφαλέστερο, επιβλαβή
- ε. να το μοιραστούμε, θα στοίχιζαν, θα οδηγούσατε, θα πάθαινε, θα ξαναβάφονταν, θα ξέφευγε, να αποδεχτείτε, θα συνέχιζε, θα αρνιόταν, θα σας παραδίνονταν, θα απαιτούσε, θα ανέπτυσσε, θα μπορούσαν, θα αντικατασταίνονταν, θα απαιτούσαν, θα ρωτούσε, θα μπλόκαραν, θα μπορούσατε, θα σας υποχρέωνε, (θα) θέλατε, είχατε, θα έτρεχε, θα συρόταν, θα έπρεπε, θα λειτουργούσε

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Ο αριθμός δίπλα σε κάθε λέξη παραπέμπει στην ενότητα στην οποία για πρώτη φορά δίνονται ερμηνείες, παράγωγα, σύνθετα, αντίθετα, συνώνυμα, εκφράσεις της λέξης, άσχετα αν κάποιες απ' αυτές τις λέξεις υπάρχουν σε κείμενα προηγούμενων ενότητων.

A

- άβολα 8
αγοραφοβικός, -ή, -ό 5
αγχωμένος, -η, -ο 2
αγωγή, η 5
αδίστακτος, -η, -ο 7
αδρανής, -ής, -ές 6
αιλουροειδές, το 6
αισιοδοξία, η 9
αιχμαλωσία, η 1
ακραίος, -α, -ο 1
αλειία, η 7
αλληλεπίδραση, η 7
αλματώδης, -ης, -ες 8
αλυσίδα, η 8
άλωση, η 9
αμείλικτος, -η, -ο 4
αμελητέος, -α, -ο 8
αμιγής, -ής, -ές 10
αμφισβήτηση, η 7
αναβιώνω 1
ανάγω, -ομαι 1
αναδεικνύω, -ομαι 8
αναθέτω, -ομαι και
ανατίθεμαι 10
αναίρεση, η 10
ανακαίνιση, η 5
ανακουφίζω, -ομαι 3
ανακρούω πρύμναν 8
αναλαμβάνω 7
αναλογία, η 1
αναλφάβητος, -η, -ο 1
ανανεώσιμος, -η, -ο 7
ανάπαυση, η 5
αναπηρία, η 5
ανάπλαση, η 4
αναπόσπαστος, -η, -ο 7
αναπτυξιακός, -ή, -ό 2
αναρχία, η 7
αναστολή, η 4
ανθεκτικός, -ή, -ό 6
ανιστορώ 9
ανοσοποιητικός, -ή, -ό 7
ανταμοιβή, η 1
ανταποκρίνομαι 5
αντιδρώ 7
αντιμετώπιση, η 1
αντιπροσωπεύω 10
αντιρεαλιστικός, -ή, -ό 2
αντίρρηση, η 6
αντιστρόφως 5
αντιύλη, η 8
αντιφλεγμονώδης, -ης, -ες 5
ανώδυνος, -η, -ο 5
απαραβίαστο, το 3
άπειρο, το 3
αποβλέπω 3
απόβλητα, τα 7
απογραφή, η 1
αποδίδω, -ομαι 2
αποκαθιστώ, αποκαθίσταμαι
(αποκατασταίνω, -ομαι) 4
αποκαλύπτω, -ομαι 5
αποκλείω, -ομαι 5
απολύμανση, η 5
απονομή, η 10
απόσπαση, η 3

αποστειρωμένος, -η, -ο 4
 αποτρέπω, -ομαι 4
 αποφεύγω 8
 απώλεια, η 3
 άρδευση, η 6
 αρκούδα, η 6
 αρουραίος, ο 7
 αρπακτικός, -ή, -ό 7
 ασθματικός, -ή, -ό 5
 ατραπός, η 8
 αυθαίρετος, -η, -ο 7
 αφή, η 5
 αφηγηματικός, -ή, -ό 9
 αφοπλισμός, ο 4

Β

βαρήκοος, -η, -ο 2
 βεβήλωση, η 1
 βιασμός, ο 1
 βίος αβίωτος 8
 βοοειδή, τα 6
 βουλιμικός, -ή, -ό 5
 βραχυπρόθεσμος, -η, -ο 1
 βρυχώμαι 6
 βρώση, η 5

Γ

γαλήνη, η 5
 γαστρεντερικός, -ή, -ό 5
 γκάμα, η 8
 γλιτώνω 2
 γνωστικός, -ή, -ό 2
 γονίδιο, το 7
 γονικός, -ή, -ό 2
 γροικώ 9

Δ

δασοπονία, η 6
 δείγμα, το 8
 δελφίνι, το 7

δεοντολογία, η 3
 δερματίτιδα, η 5
 δέσμευση, η 7
 δηλητηρίαση, η 4
 δημοσιότητα, η 1
 δημοτικές αρχές, οι 1
 δημοψήφισμα, το 10
 διαδήλωση, η 1
 διαδικασία, η 2
 διαθέτω, -ομαι και
 διατίθεμαι 3
 διακατέχω, -ομαι 8
 διακίνηση, η 8
 διακρίνω, -ομαι 5
 διαλογισμός, ο 5
 διαμαρτυρία, η 1
 διανύω, -ομαι 2
 διαπιστώνω, -ομαι 5
 διαπραγματεύομαι 9
 διαπρέπω 2
 διαρθρωτικός, -ή, -ό 7
 διαρρέω, -ομαι 7
 διάσπαρτος, -η, -ο 8
 διάταγμα, το 10
 διαταραχή, η 4
 διατεθειμένος, -η, -ο 3
 διείσδυση, η 8
 διεκδικώ 1
 διεξάγω, -ομαι 3
 διευκρίνιση, η 2
 δίλημμα, το 7
 διογκώνω, -ομαι 3
 διώκω, -ομαι 10
 δοκιμασία, η 2
 δομώ, -ούμαι 1
 δόνηση, η 6
 δραστηριοποιώ, -ούμαι 1
 δρω 3
 δυσλεξικός, -ή, -ό 5

Ε

- έγκειται 5
 Εγκέλαδος, ο 6
 εγκυμονώ 7
 εθελοντικός, -ή, -ό 1
 ειλικρίνεια, η 8
 εκ ή εξ 3
 εκδήλωση, η 5
 εκδοχή, η 1
 εκχειρία, η 1
 εκθέτω, -ομαι και
 εκτίθεμαι 8
 έκκληση, η 3
 έκκριση, η 4
 εκλείπω 6
 εκλύω, -ομαι 6
 εκμεταλλεύομαι 8
 εκπέμπω, -ομαι 7
 εκρηκτικός, -ή, -ό 8
 εκστρατεία, η 7
 εκτιμώ, -ιέμαι / -ούμαι (-ώμαι) 1
 εκτοξεύω, -ομαι 5
 έκτοτε 10
 ελάφι, το 6
 εμβοή, η 5
 έμπρακτα 7
 εμφανίζομαι 1
 ενδείκνυμαι 5
 ενδόμυχος, -η, -ο 2
 ενεργός, -ή, -ό 1
 ενιαίος, -α, -ο 5
 ενισχύω, -ομαι 5
 έννομος, -η, -ο 3
 εντάσσω, -ομαι 2
 εντοπίζω, -ομαι 5
 εξ υμών 8
 εξαντλώ, -ούμαι 5
 έξαρση, η 4
 εξατμίζω, -ομαι 6
 έξη, η 5
 εξορία, η 9
 εξυμνώ, -ούμαι 3
 εξωγενής, -ής, -ές 5
 εξώδικο, το 10
 επαγγελία, η 4
 επανεντάσσω, -ομαι 8
 επεκτείνω, -ομαι 2
 επέμβαση, η 5
 επενδυτικός, -ή, -ό 3
 επεξεργασία, η 7
 επί τροχάδην 1
 επιβάλλω, -ομαι 10
 επίδειξη, η 3
 επιδημία, η 2
 επικαιρότητα, η 1
 επικείμενος, -η, -ο 3
 επινίκια, τα 1
 επιπολαιότητα, η 4
 επίσπευση, η 5
 επιτάχυνση, η 2
 επιτυχία, η 2
 επιφυλακτικός, -ή, -ό 7
 έπομαι 6
 έπος, το 9
 ερέθισμα, το 2
 ερειπωμένος, -η, -ο 4
 ερίζω 9
 εστιάζω, -ομαι 5
 ευαισθησία, η 5
 ευελπιστώ 7
 εύληπτος, -η, -ο 1
 ευλογημένος, -η, -ο 1
 εύλογος, -η, -ο 8
 ευνοώ, -ούμαι 6
 εύπορος, -η, -ο 1
 εύρος, το 6
 ευτελής, -ής, -ές 3
 ευφορία, η 4
 ευφραντικός, -ή, -ό 4

εφευρέτης, ο 8
 εφικτός, -ή, -ό 2
 εφόδιο, το 2
 έχω την τιμητική μου 1

Z

ζητιανεύω 1

H

ηφαίστειο, το 6

Θ

θεμελιώδης, -ης, -ες 8
 θεσμοθετώ, -ούμαι 6
 θνητός, -ή, -ό 9
 θωρώ 9

I

ίαση, η 5
 λιγγιώδης, -ης, -ες 10
 ισχυρίζομαι 1

K

καίγεται καρφί 9
 κακαρώνω 9
 κακοτοπιά, η 8
 καμώνομαι 9
 κάνω κουμάντο 9
 κατά πόδας 1
 καταγγελία, η 7
 καταγράφω, -ομαι 1
 κατάθλιψη, η 2
 κατακλυσμός, ο 1
 καταλαμβάνω, -ομαι 6
 καταλήγω 2
 κατανέμω, -ομαι 3
 καταξιωμένος, -η, -ο 8
 κατάργηση, η 10
 καταρράκτης, ο 5
 καταρρέω 5

κατάρτιση, η 2
 καταστάλαγμα, το 9
 κατασταλτικός, -ή, -ό 5
 καταφύγιο, το 1
 κατείσδυση, η 7
 καύσιμα, τα 7
 κελί, το 8
 κεφαλαγία, η 5
 κήρυκας, ο 3
 κλειστοφοβικός, -ή, -ό 5
 κλωνισμός, ο 4
 κόπωση, η 3
 κουμπάρας, ο 1
 κουτεντές, ο 9
 κούφιος, -α, -ο 9
 κρήνη, η 9
 κυλώ, -ιέμαι 8
 κυρίαρχος, ο 10
 κυρωτικός, -ή, -ό 3

Λ

λαμβάνω, -ομαι 5
 λανσάρω, -ομαι 8
 λειψυδρία, η 7
 λεμφοκύτταρο, το 4
 λήθη, η 4
 λιανικός, -ή, -ό 8
 λίπασμα, το 7
 λιτός, -ή, -ό 1

M

μαθές 9
 μακάβριος, -α, -ο 4
 μάστιγα, η 3
 μάταιος, -η, -ο 8
 μείγμα, το 9
 μελάνι, το 7
 μεσολάβηση, η 2
 μεσουρανώ 1
 μετάγγιση, η 4

μετάδοση, η 3
 μετάλλαξη, η 7
 μετέχω 10
 μηχανογραφικό δελτίο, το 2
 μονοσήμαντα 5
 Μούσα, η 9
 μύθος, ο 9

N

νάρκη, η 6
 νευρώνας, ο 8
 νοσώ 5

Ξ

ξεκληρίζω, -ομαι 9
 ξεκοσκινίζω 9
 ξυλοδαρμός, ο 1

O

οδυνηρός, -ή, -ό 7
 οικοσύστημα, το 6
 όντως 8
 ορεινός, -ή, -ό 6
 ορυκτός, -ή, -ό 5

Π

παθών, -ούσα, -όν 3
 παλαιοντολόγος, ο 6
 παλίρροια, η 6
 πάνθεον, το 1
 παραβαίνω 3
 παραδέχομαι 1
 παράλειψη, η 10
 παραλλαγή, η 1
 παρασκευάσμα, το 5
 παρατηρώ, -ούμαι 1
 παρενέργεια, η 5
 παρέχω, -ομαι 2
 πατώ 9
 πεδίο, το 2

πέρατα του κόσμου, τα 9
 περιεκτικότητα, η 4
 περιέρχομαι σε μια κατάσταση 1
 περιθώριο, το 8
 περιορισμός, ο 7
 περιπλάνηση, η 9
 πηγάδι, το 9
 πικέτα, η 1
 πλασματικός, -ή, -ό 3
 πληθώρα, η 2
 ποικίλος, -η, -ο 3
 πόλος, ο 6
 πολυδιάστατος, -η, -ο 6
 πολυπραγμοσύνη, η 2
 πολύτροπος, -η, -ο 9
 πράττω, -ομαι 8
 προαναγγέλλω, -ομαι 6
 προβλέπω, -ομαι 8
 πρόδρομος, ο 6
 προκύπτει 1
 προοπτική, η 2
 πρόσβαση, η 2
 προσδιορίζω, -ομαι 8
 προσδοκία, η 4
 προσέλκυση, η 3
 προσιτός, -ή, -ό 3
 προστατεύω, -ομαι 1
 προσθέτω, -ομαι και
 προστίθεμαι 2
 προσφυγή, η 10
 προσωρινά 5
 προώθηση, η 3
 πρωτόγονος, -η, -ο 5
 πρωτοστατώ 1
 πτωτικός, -ή, -ό 3

P

ραγδαίος, -α, -ο 5
 ράμφος, το 1
 ρήση, η 1

ρυπογόνος, -α, -ο 5

ρωμιοσύνη, η 9

Σ

σαβάνα, η 6

σάλιο, το 4

σηκώνεται η τρίχα μου 9

σηματοδότηση, η 1

σκάω μύτη 1

σκορπιός, ο 7

στάβλος, ο 6

στάθμη, η 6

στάνη, η 9

στέγη, η 1

στεριότητα, η 7

στεκόμενος, -η, -ο 9

στέρηση, η 4

στεριά, η 1

στέρνα, η 9

στοιχειοθετώ, -ούμαι 1

στοιχειώδης, -ης, -ες 8

στρατηγική, η 1

στυλώνω, -ομαι 3

συγκαταλέγω, -ομαι 6

συγκεκριμένος, -η, -ο 6

συγκλίνω 1

συγκροτώ, -ούμαι 10

σύγχυση, η 3

συλλαμβάνω, -ομαι 1

συλλέγω, -ομαι 6

συμβάλλω, -ομαι 5

συμμετοχή, η 1

συναρμολόγηση, η 8

συναφής, -ής, -ές 2

συνδράμω 3

σύνδρομο, το 4

συνδυασμός, ο 8

συνειδητοποιώ, -ούμαι 3

συνεπάγεται 8

συνεργός, ο 10

συνετός, -ή, -ό 4

σύνθημα, το 1

συνιστώ 3

συντελεστής, ο 3

συντονίζω, -ομαι 7

σύριγγα, η 4

συσσίτιο, το 1

συστατικό, το 7

συχνότητα, η 1

σφαγή, η 10

σχολαστικά 3

Τ

ταξινόμηση, η 10

ταφή, η 7

τέζα 9

τοξικότητα, η 7

τρομακτικός, -ή, -ό 1

τροπικός, -ή, -ό 3

τσακάλι, το 7

Υ

ύαινα, η 6

υγροβιότοπος, ο 6

υδρογονάνθρακας, ο 7

υδροφοβικός, -ή, -ό 5

υιοθετώ, -ούμαι 3

υλοποιώ, -ούμαι 6

υπέρογκος, -η, -ο 5

υποβαθμίζω, -ομαι 3

υποδομή, η 2

υποδούλωση, η 3

υποκινώ, -ούμαι 3

ύποπτος, ο 3

υποσιτισμένος, -η, -ο 1

υποστηρίζω, -ομαι 1

υποχωρώ 3

υφίσταμαι 7

υψοφοβικός, -ή, -ό 5

Φ

φαρυγγίτιδα, η 5

φθείρω, -ομαι 3

φουγάρο, το 7

φουκαράς, ο 9

φώκια, η 7

Χ

χαβαλέ 1

χοίρος, ο 6

χορηγώ, -ούμαι 1

χούντα, η 10

χρήζω 6

χώνεψη (χώνευση), η 3

Ψ

ψευδαίσθηση, η 8

Ω

ώθηση, η 3

Το βιβλίο *Νέα Ελληνικά για μετανάστες, παλιννοστούντες, πρόσφυγες και ξένους Γ' επίπεδο «...και καλή επιτυχία»*

- απευθύνεται στους παλιννοστούντες Έλληνες, στις νεότερες γενιές των απόδημων Ελλήνων και στους ξένους που είναι σε θέση να ανταποκρίνονται σε κάποιες ουσιαστικές λεπτομέρειες του προφορικού και γραπτού λόγου (δηλαδή έχουν ολοκληρώσει την ύλη του Β' επιπέδου).
- είναι κατάλληλο για το επίπεδο προχωρημένων.
- χρησιμοποιείται για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ).
- βασίζεται στην επικοινωνιακή προσέγγιση εκμάθησης μιας ξένης/δεύτερης γλώσσας.
- καλύπτει την ύλη των εξετάσεων για την Πιστοποίηση της Ελληνομάθειας, Γ' επίπεδο.
- περιέχει ασκήσεις του τύπου των εξετάσεων για την Πιστοποίηση της Ελληνομάθειας.
- συνοδεύεται από CD.

Οι συγγραφείς διδάσκουν τη Νέα Ελληνική Γλώσσα στο Σχολείο της Νέας Ελληνικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ISBN 978-960-375-632-3

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 3632

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΥΣ Γ' ΕΠΙΠΕΔΟ
«...και καλή επιτυχία»

ΕΛΕΝΗ ΔΕΜΙΡΗ-ΠΡΟΔΡΟΜΙΔΟΥ
ΡΟΥΛΑ ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΥ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

